პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოსა და საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА ГРУЗИНСКОЙ ССР И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

გამოცემის 47-ე წელი | № 162 (13556) | კვირა, 17 ივლისი, 1966 წ. | ფასი 2 კაპ.

ლექციური პროპაგანდა პარტიული საქმეა

მასების პოლიტიკური განათლებისა და აღზრდის ამოცანები მოითხოვს იდეოლოგიური მუშაობის ყველა საშუალებისა და ფორმის, მათ შორის ლექციური პროპაგანდის უკეთ გამოყენებას. მიუხედავად იმისა, რომ დღეს პრესას, რადიოს, ტელევიზიას უდიდესი შესაძლებლობები აქვს მასებზე იდეური გავლენისა, პროპაგანდისტთა ზეპირი გამოსვლები პოლიტიკისა და თეორიის, ჩვენი ქვეყნის ხაზინაო და საერთაშორისო მდგომარეობის აქტუალურ საკითხებზე ყოველთვის იწვევს ზშრომელთა ინტერესს.

ძნელია გადაჭარბებით შეაფასოთ კარგი ლექციის მნიშვნელობა. პროპაგანდისტის უშუალო, ცოცხალი ურთიერთობა მსმენელებთან ხელის უფრო ღრმად გაშუქდეს თემა, საკითხიერების შემოხვევაში კიდევ და კიდევ დავუბრუნდეთ გაურკვეველ საკითხებს, მოვახდინოთ აზრთა ურთიერთგაზიარება, საფუძვლიანად განვიხილოთ პრობლემები, რომლებიც ყველაზე მეტად აღელვებენ სწორედ ამ აუდიტორიას და სწორედ ამ მომენტში.

აი ამიტომ პარტიული პროპაგანდის სხვა ფორმების განვითარებასთან ერთად პარტიამ ამ უკანასკნელ წლებში ბევრი რამ გააკეთა ლექციური მუშაობის მასშტაბების გაფართოებისა და მისი ხარისხის გაუმჯობესებისათვის. ჩვენს ქვეყანაში დაახლოებით ორნახევარი მილიონი კაცი ყოველდღე იღებს 42 ათასი ლექტორისა და მომხსენებლის გამოსვლებს. ზარშან მარტო სრულიად საკავშირო ხაზოგადოება „ცოდნის" ლექტორებმა წაიკითხეს თექვსმეტ მილიონზე მეტი ლექცია.

ახლა მთავარი ამოცანა საბჭოთა ინტელიგენციის მთელი მრავალრიცხოვანი არმიისა, რომელიც პროპაგანდისტულ მუშაობას ეწევა, არის, სკკპ XXIII ყრილობის გადაწყვეტილებათა ახსნა-განმარტება და ზშრომელთა მობილიზება მათ შესასრულებლად აქტიური ბრძოლისათვის. ლექტორთა საპატიო მოვალეობაა გააცნონ მასებს პარტიის თეორიისა და პოლიტიკის უმნიშვნელოვანესი დებულებანი, საშინაო და საერთაშორისო განვითარების წამყვანი ტენდენციები, დაეხმარონ ადამიანებს გაიზიარონ მომხდარი ამბები, ამჟამად სამეურნეო რეფორმის განხორციელებასთან დაკავშირებით განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება ეკონომიური ცოდნის გავრცელებას, სოციალიზმის პოლიტიკური ეკონომიის პრობლემების შემაწავლელთათვის დახმარების გაწევას.

ჩვენი ზეპირი პროპაგანდის ქმედითობის მთავარი პირობაა ლექციებისა და მოხსენებების მაღალი იდეურ-თეორიული დონე. მათი ხელმისაწვდომობა და დამაჯერებლობა. აქ ყველაფერი დამოკიდებულია უწინარეს ყოვლისა ლექტორთა შემადგენლობასა და მომზადებაზე. სწორედ ლექტორი, მისი ცოდნა და მეთოდური ოსტატობა განსაზღვრავენ ლექციების ხარისხს, მსმენელებზე გავლენის ძალას. პარტიული ორგანიზაციების ხაარსებო საქმეა უნარიანად შეარჩიონ ლექტორები, რეგულარულად გაუწიონ მათ ინსტრუქტაჟი, შექმნან პირობები მათი კვალიფიკაციის ამაღლებისათვის.

ამ ცოტა ხნის წინათ მოეწყო მოკავშირე რესპუბლიკების კომპარტიათა ცენტრალური კომიტეტების, საოლქო და სამხარეო კომიტეტების ლექტორთა სამი კვირის კურსები, აგრეთვე სკკპ რაიკომებისა და საქალაქო კომიტეტების ლექტორთა ათი დღის სემინარები. ბევრი პარტიული ორგანო, ზრუნავს რა ლექციური პროპაგანდის გაუმჯობესებისათვის, განუწყვეტლივ სწავლობს ლექციებისა და მოხსენებების შინაარსს, რათა აამაღლოს მათი იდეურ-თეორიული დონე. მაგალითად, პარტიის კრასნოდარის სამხარეო კომიტეტში შემოღებულია პრაქტიკა შეადგინონ ლექციების მიმობილვითი რეცენზიები და ანალიზი გაუკეთონ მათს დადებითს მხარეებსა და ტიპიურ ნაკლოვანებებს.

ეხლანდელის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის სამდივნო ყოველ კვარტალში განიხილავს მომხსენებელთა და ლექტორთა ჯგუფის მუშაობის შედეგებს. ყაზახეთის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პროპაგანდისა და აგიტაციის განყოფილებამ დადებითი გამოცდილების განზოგადებისა და ნაკლოვანებათა აღმოფხვრის მიზნით წელს შეიტანეს პარტიის ჯამბულისა და ჩრდილოეთ ყაზახეთის სალოქო კომიტეტების ლექტორთა ჯგუფების მუშაობა. ეს, უეჭველია, ხელს უწყობს მახვში პოლიტიკური მუშაობის ქმედითობის გაძლიერებას!

ცხოვრება მოითხოვს ლექციური პროპაგანდის ხელმძღვანელობის ყოველი ღონისძიებით გაუჯობესებას. მაგრამ ყველგან როდი ექცევა ამას საკმარო უურადღება. ზოგიერთი პარტიული ორგანიზაცია და საზოგადოება „ცოდნის" განყოფილება გატაცებულია ლექციების რაოდენობით და არ ხწვდება მათს შინაარსს, საკმაოდ არ ითვალისწინებს მშრომელთა მოთხოვნებსა და განწყობილებას, მომთხოვნელად არ ეკიდება ლექტორთა შერჩევას. ტრიბუნებზე აქა-იქ გამოჩნდებიან ხოლმე ერთგვარი უნივერსალური „მცოდნეები", რომლებიც მზად არიან გამოვიდნენ ყოველ თემაზე. სინამდვილეში კი დაცურავენ ფაქტებისა და მოვლენების ზედაპირზე. ხალტურა, რომელიც სამუშაო ყოველ საქმეში, განსაკუთრებით საზეში და შეუწყნარებელია ისეთ თეორულ და სათუო საქმეში, როგორიც არის პოლიტიკური აღზრდა. ჯერ კიდევ ცოტა როდი იკითხება ლექციები, რომლებიც სუსტად დაკავშირებულია ცოცხალ პრაქტიკასთან, დაშორებულია საარსებო ამოცანებს, რომლებიც მშრომელთა კოლექტივების წინაშე დგას, მაგალითად, დაგეგმვისა და ეკონომიური სტიმულირების ახალი მეთოდების დანერგვის დარგში, მოხავლისათვის ბრძოლაში. პარტიული ორგანიზაციები შეუწყნარებელ დამოკიდებულებას უნდა იჩენდნენ ცხოვრებისაგან მოწყვეტისადმი, დილეტანტობისადმი. ვეღარ შეგურიგდებით ისეთ ფაქტებსაც, როცა ლექტორები არ ზრუნავენ გამოსვლის ენის და ფორმისათვის, გადასცემენ მასალას მშრალად, დუნედ, ვერ ხცილდებიან გამზადებულ ტექსტს. უნდა მივაღწიოთ თვითეული ლექციისა და მოხსენების მაღალ ხარისხს, მოვთხოვოთ პროპაგანდისტებს დაუცხრომლად იმაღლებდნენ ორატორულ ოსტატობას.

ლექციური პროპაგანდის სრულყოფაში დიდმნიშვნელოვანი როლი ეკუთვნით პარტიული კომიტეტების ლექტორთა ჯგუფებს. ცნობილია, რომ ახლო წარსულში მათი მნიშვნელობა ჯეროვნად არ იყო დაფასებული. მეტ წილ პარტიულ კომიტეტებში ისინი ან მთლიანად გაუქმებული იყვნენ, ან მნიშვნელოვნად შემცირებული. ამავე დროს მრავალი წლის გამოცდილებამ გვიჩვენა, რომ ლექტორთა ჯგუფები პარტიულ აპარატში აუცილებელია. ახლა ისინი აღდგენენ მოკავშირე რესპუბლიკების კომპარტიათა ყველა ცენტრალურ კომიტეტში, საოლქო და სამხარეო კომიტეტებში, ზოგიერთ რესპუბლიკასა და ოლქში აღდგენილია. შტატიან ლექტორების თანამდებობანი პარტიის რაიკომებსა და საქალაქო კომიტეტებშიც.

პარტიული კომიტეტების ლექტორთა ჯგუფების დანიშნულება უწინარეს ყოვლისა ის არის, რომ წაიკითხონ კვალიფიციური ლექციები პარტიის პოლიტიკისა და თეორიის აქტუალურ საკითხებზე, აგრეთვე მოაწყონ შტატგარეშე ლექტორების გამოსვლები და ქვემდგომი პარტიული კომიტეტების ლექტორთა სწავლება. ხამწუხაროდ, დღემდე არის ლექტორთა არასწორი გამოყენების ფაქტები. მაგალითად, ლატვიის კომპარტიის ცენტრალურ კომიტეტში ლექტორები ძირითადად ასრულებენ დავალებებს, რომლებიც დაკავშირებული არ არის ლექციურ მუშაობასთან.

ლექციური პროპაგანდა პარტიული საქმეა. ლექტორთა შრომა, რთული და გულმოდგინე, მოითხოვს არა მარტო ვრცელ ცოდნას, არამედ აგრეთვე ფიზიკური და სულიერი ძალების დიდ ხარჯვას. აი ამიტომ საჭიროა განუწყვეტლივ ვზრუნავდეთ პროპაგანდისტებისათვის, იმისათვის, რომ ლექციურ მუშაობაში ჩავაბათ საამისოდ მომზადებულ ადამიანთა. ფართო წრე.

ჯერ კიდევ გვხვდებიან ადგილებზე ხელმძღვანელები, რომლებიც უბალისოდ გამოდიან თვითონ ხალხის წინაშე და უარყოფითად ეკიდებიან სხვა მუშაკთა გამოსვლებს. დროა ბოლო მოეღოს ასეთ დამოკიდებულებას ლექციური პროპაგანდისადმი. სკკპ XXIII ყრილობაზე ხაზგასმით აღინიშნა, რომ საჭიროა უზრუნველყოფილ პარტიულ, სახელმწიფო, სამეურნეო და საზოგადო მოღვაწეთა რეგულარული გამოსვლები მშრომელთა წინაშე საშინაო და საგარეო პოლიტიკის საკითხებზე. ლექციური პროპაგანდის შემდგომი გაუმჯობესება თვითეული პარტიული ორგანიზაციის ამოცანაა. ამ ამოცანის წარმატებით გადაჭრა დაგვეხმარება კიდევ უფრო ავამაღლოთ იდეოლოგიური მუშაობა.

ПРАВДА

16 ИЮЛЯ 1966 ГОДА

ინდირა განდის პატივსაცემად

საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის მთავრობამ 15 ივლისს კრემლის დიდ სასაბლეში სადილი გაუმართა ინდოეთის პრემიერ-მინისტრს ინდირა განდის.

სადილზე ინდოეთის მთავრობის მეთაურთან ერთად იყვნენ საგარეო საქმეთა მინისტრი სარდარ სვარან სინგჰი, ინდირა განდის სხვა თანმხლები პირები. ინდოეთის საქმეთა დროებითი რწმუნებული სსრ კავშირში ო. კალპალი.

საბჭოთა კავშირის მხრივ იყვნენ ლ. ი. ბრეჟნევი, ა. პ. კირილენკო, ა. ნ. კოსიგინი, ა. ი. პელშე, ფ. ს. მოლიანსკი, ა. ნ. შელეპინი, ვ. ვ. გრიშინი, დ. ს. კუნაევი, ვ. ა. მეკასოვაძე, ფ. თ. უსტინოვი, ი. ვ. კაპიტონოვი, ბ. ნ. პონომარიოვი, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარის მოადგილე მ. ა. ისკანდეროვი და სხვა ოფიციალური პირები.

მოსკოვში, 16 ივლისი. (საკადესი). ინდოეთის რესპუბლიკის დროებითმა საქმეთა რწმუნებულმა საბჭოთა კავშირში ო. კალპალმა დღეს, არის, სკკპ XXIII ყრილობის გადაწყვეტილებათა ახსნა-განმარტება და ზშრომელთა მობილიზება მათ შესასრულებლად აქტიური ბრძოლისათვის. ლექტორთა საპატიო მოვალეობაა გააცნონ მასებს პარტიის თეორიისა და პოლიტიკის უმნიშვნელოვანესი დებულებანი, საშინაო და საერთაშორისო განვითარების წამყვანი ტენდენციები. დაეხმარონ ადამიანებს გაიზიარონ მომხდარი ამბები, ამჟამად სამეურნეო რეფორმის განხორციელებასთან დაკავშირებით განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება ეკონომიური ცოდნის გავრცელებას, სოციალიზმის პოლიტიკური ეკონომიის პრობლემების შემაწავლელთათვის დახმარების გაწევას.

ჩვენი ზეპირი პროპაგანდის ქმედითობის მთავარი პირობაა ლექციებისა და მოხსენებების მაღალი იდეურ-თეორიული დონე, მათი ხელმისაწვდომობა და დამაჯერებლობა. აქ ყველაფერი დამოკიდებულია უწინარეს ყოვლისა ლექტორთა შემადგენლობასა და მომზადებაზე. სწორედ ლექტორი, მისი ცოდნა და მეთოდური ოსტატობა განსაზღვრავენ ლექციების ხარისხს, მსმენელებზე გავლენის ძალას. პარტიული ორგანიზაციების ხაარსებო საქმეა უნარიანად შეარჩიონ ლექტორები, რეგულარულად გაუწიონ მათ ინსტრუქტაჟი, შექმნან პირობები მათი კვალიფიკაციის ამაღლებისათვის.

ამ ცოტა ხნის წინათ მოეწყო მოკავშირე რესპუბლიკების კომპარტიათა ცენტრალური კომიტეტების, საოლქო და სამხარეო კომიტეტების ლექტორთა სამი კვირის კურსები, აგრეთვე სკკპ რაიკომებისა და საქალაქო კომიტეტების ლექტორთა ათი დღის სემინარები. ბევრი პარტიული ორგანო, ზრუნავს რა ლექციური პროპაგანდის გაუმჯობესებისათვის, განუწყვეტლივ სწავლობს ლექციებისა და მოხსენებების შინაარსს, რათა აამაღლოს მათი იდეურ-თეორიული დონე. მაგალითად, პარტიის კრასნოდარის სამხარეო კომიტეტში შემოღებულია პრაქტიკა შეადგინონ ლექციების მიმობილვითი რეცენზიები და ანალიზი გაუკეთონ მათს დადებითს მხარეებსა და ტიპიურ ნაკლოვანებებს.

ეხლანდელის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის სამდივნო ყოველ კვარტალში განიხილავს მომხსენებელთა და ლექტორთა ჯგუფის მუშაობის შედეგებს. ყაზახეთის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პროპაგანდისა და აგიტაციის განყოფილებამ დადებითი გამოცდილების განზოგადებისა და ნაკლოვანებათა აღმოფხვრის მიზნით წელს შეიტანეს პარტიის ჯამბულისა და ჩრდილოეთ ყაზახეთის სალოქო კომიტეტების ლექტორთა ჯგუფების მუშაობა. ეს, უეჭველია, ხელს უწყობს მახვში პოლიტიკური მუშაობის ქმედითობის გაძლიერებას!

ცხოვრება მოითხოვს ლექციური პროპაგანდის ხელმძღვანელობის ყოველი ღონისძიებით გაუჯობესებას. მაგრამ ყველგან როდი ექცევა ამას საკმარო უურადღება. ზოგიერთი პარტიული ორგანიზაცია და საზოგადოება „ცოდნის" განყოფილება გატაცებულია ლექციების რაოდენობით და არ ხწვდება მათს შინაარსს, საკმაოდ არ ითვალისწინებს მშრომელთა მოთხოვნებსა და განწყობილებას, მომთხოვნელად არ ეკიდება ლექტორთა შერჩევას. ტრიბუნებზე აქა-იქ გამოჩნდებიან ხოლმე ერთგვარი უნივერსალური „მცოდნეები", რომლებიც მზად არიან გამოვიდნენ ყოველ თემაზე. სინამდვილეში კი დაცურავენ ფაქტებისა და მოვლენების ზედაპირზე. ხალტურა, რომელიც სამუშაო ყოველ საქმეში, განსაკუთრებით საზეში და შეუწყნარებელია ისეთ თეორულ და სათუო საქმეში, როგორიც არის პოლიტიკური აღზრდა. ჯერ კიდევ ცოტა როდი იკითხება ლექციები, რომლებიც სუსტად დაკავშირებულია ცოცხალ პრაქტიკასთან, დაშორებულია საარსებო ამოცანებს, რომლებიც მშრომელთა კოლექტივების წინაშე დგას, მაგალითად, დაგეგმვისა და ეკონომიური სტიმულირების ახალი მეთოდების დანერგვის დარგში, მოხავლისათვის ბრძოლაში. პარტიული ორგანიზაციები შეუწყნარებელ დამოკიდებულებას უნდა იჩენდნენ ცხოვრებისაგან მოწყვეტისადმი, დილეტანტობისადმი. ვეღარ შეგურიგდებით ისეთ ფაქტებსაც, როცა ლექტორები არ ზრუნავენ გამოსვლის ენის და ფორმისათვის, გადასცემენ მასალას მშრალად, დუნედ, ვერ ხცილდებიან გამზადებულ ტექსტს. უნდა მივაღწიოთ თვითეული ლექციისა და მოხსენების მაღალ ხარისხს, მოვთხოვოთ პროპაგანდისტებს დაუცხრომლად იმაღლებდნენ ორატორულ ოსტატობას.

ლექციური პროპაგანდის სრულყოფაში დიდმნიშვნელოვანი როლი ეკუთვნით პარტიული კომიტეტების ლექტორთა ჯგუფებს. ცნობილია, რომ ახლო წარსულში მათი მნიშვნელობა ჯეროვნად არ იყო დაფასებული. მეტ წილ პარტიულ კომიტეტებში ისინი ან მთლიანად გაუქმებული იყვნენ, ან მნიშვნელოვნად შემცირებული. ამავე დროს მრავალი წლის გამოცდილებამ გვიჩვენა, რომ ლექტორთა ჯგუფები პარტიულ აპარატში აუცილებელია. ახლა ისინი აღდგენენ მოკავშირე რესპუბლიკების კომპარტიათა ყველა ცენტრალურ კომიტეტში, საოლქო და სამხარეო კომიტეტებში, ზოგიერთ რესპუბლიკასა და ოლქში აღდგენილია. შტატიან ლექტორების თანამდებობანი პარტიის რაიკომებსა და საქალაქო კომიტეტებშიც.

პარტიული კომიტეტების ლექტორთა ჯგუფების დანიშნულება უწინარეს ყოველისა ის არის, რომ წაიკითხონ კვალიფიციური ლექციები პარტიის პოლიტიკისა და თეორიის აქტუალურ საკითხებზე, აგრეთვე მოაწყონ შტატგარეშე ლექტორების გამოსვლები და ქვემდგომი პარტიული კომიტეტების ლექტორთა სწავლება. ხამწუხაროდ, დღემდე არის ლექტორთა არასწორი გამოყენების ფაქტები. მაგალითად, ლატვიის კომპარტიის ცენტრალურ კომიტეტში ლექტორები ძირითადად ასრულებენ დავალებებს, რომლებიც დაკავშირებული არ არის ლექციურ მუშაობასთან.

ლექციური პროპაგანდა პარტიული საქმეა. ლექტორთა შრომა, რთული და გულმოდგინე, მოითხოვს არა მარტო ვრცელ ცოდნას, არამედ აგრეთვე ფიზიკური და სულიერი ძალების დიდ ხარჯვას. აი ამიტომ საჭიროა განუწყვეტლივ ვზრუნავდეთ პროპაგანდისტებისათვის, იმისათვის, რომ ლექციურ მუშაობაში ჩავაბათ საამისოდ მომზადებულ ადამიანთა. ფართო წრე.

ჯერ კიდევ გვხვდებიან ადგილებზე ხელმძღვანელები, რომლებიც უბალისოდ გამოდიან თვითონ ხალხის წინაშე და უარყოფითად ეკიდებიან სხვა მუშაკთა გამოსვლებს. დროა ბოლო მოეღოს ასეთ დამოკიდებულებას ლექციური პროპაგანდისადმი. სკკპ XXIII ყრილობაზე ხაზგასმით აღინიშნა, რომ საჭიროა უზრუნველყოფილ პარტიულ, სახელმწიფო, სამეურნეო და საზოგადო მოღვაწეთა რეგულარული გამოსვლები მშრომელთა წინაშე საშინაო და საგარეო პოლიტიკის საკითხებზე. ლექციური პროპაგანდის შემდგომი გაუმჯობესება თვითეული პარტიული ორგანიზაციის ამოცანაა. ამ ამოცანის წარმატებით გადაჭრა დაგვეხმარება კიდევ უფრო ავამაღლოთ იდეოლოგიური მუშაობა.

17 ივლისი მეტალურგის დღეა

სურათზე: სახელოვანი მეტალურგი, მეფოლადე, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს დეპუტატი გრიგოლ სებისკვერაძე. გ. სებისკვერაძის სტატია „ცეცხლთან ჰიდლში" იხილეთ მეორე გვერდზე.

ფოტო ვლ. გინზბურგისა.

პირველ ადგილზე

რუსთავი, (სკკ. კორ.). სახიხარულო ცნობა მოვიდა მოსკოვიდან. სსრ კავშირის შავი მეტალურგიის სამინისტროსა და შავი მეტალურგიის მრეწველობის მუშაკთა პროფკავშირის ცენტრალური კომიტეტის ერთობლივი გადაწყვეტილებით რუსთავის მეტალურგიულ ქარხანას მმორე კვარტალის მაჩვენებლების მიხედვით მიეკუთვნა საკავშირო გარდამავალი წითელი დროშა და ფულადი პრემია 45 ათასი მანეთი.

ქართველი მეტალურგები აღფოთოვანა ამ ამბავმა. ხუთწლედის პირველი წლის კიდევ უკეთესი მაჩვენებლებით დამთავრებისათვის, მათ ახალი ვალდებულება იკისრეს.

დროს გავუსწარით

ახალი ხუთწლედის პირველი სამეურნეო წელი ახალი შემართებით დაიწყო ჭიათურის მარგანეცის ტრესტის პერეკისის, მაღაროს კოლექტივმა. პირველი კვარტალის მაჩვენებლებით რესპუბლიკაში პირველი ადგილი, საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს და საქართველოს პროფსაბჭოს გარდამავალი წითელი დროშა მოვიპოვეთ.

კვლავაც წარმატებით ვმუშაობთ. შვიდი თვის დავალება 25 დღით ადრე შევასრულეთ. დავზოგეთ 19,300. მანეთი და აგვისტოს ანგარიშში ათასობით ტონა მაღალხარისხოვანი მარგანეცი მივცეთ სამშობლოს. მაღალნაყოფიერად მუშაობენ საწარმოო უბნების კოლექტივები, რომლებსაც ი. ჩაჩანიძე, გ. გაჩრიდადმეილი, ლ. ებანოიძე და სხვები უძღვებიან. მაღაროს კოლექტივი ებრძვის პირველობის შენარჩუნებისათვის.

ს. პეტრიაშვილი,

პერეკისის მაღაროს დირექტორი, საქართველოს სსრ დამსახურებული ინჟინერი.

დროზე გამარჯვებულთ

მეტად დიდ, სახელმწიფოებრივ სასაკმაგლო საქმეს ემსახურება საქართველოს სსრ მეორადი ფერადი ლითონების დამზადებისა და გადაბმულ-გადაბეჭვების საამქროების კოლექტივი. მარტო წელიწადს ოცვნმა მან 3,540 ტონა ფერადი ლითონი შეაგროვა და გადაამუშავა.

კვირეულის „წარმატების მიღწევა სამმართველოს მეორე კვარტალში ფერადი ლითონების დამზადების დაკალება მან გადაჭარბებით გაანაღდა და გეგმის გადამეტებით 195 ტონა ლითონი მოაგროვა. ხოლო ლითონის გადამუშავების გეგმა 102 ტონის გადაჭარბებით შეასრულა. მომხმარებელს გაუგზავნა 246 ტონით მეტი ლითონი, ვიდრე ამას გეგმა ითვალისწინებდა. მიღებული 10 ათასი მანეთი ზეგეგმით დაგროვება.

ამ დღეებში სამმართველოს უფროსის ვ. ყრენტის, პარტიული ორგანიზაციის მდივნის ს. კალაშიანის და პროფკავშირის ადგილკომის თავმჯდომარის ნ. გარდაფის სახელზე მოსკოვიდან დეპეშა მოვიღეთ.

სსრ კავშირის ფერადი მეტალურგიის მინისტრის მოადგილე სტარიგინი და საკავშირო პროფსაბჭოს მეტალურგიული მრეწველობის მუშაკთა პროფკავშირის ცენტრალური კომიტეტის გარდამავალი წითელი დროშა და პირველი ფულადი პრემია.

ზიდიუმის თავმჯდომარე კონსტიტუციაზე სამმართველოს კოლექტივს მეორე კვარტალის შედეგებზე მიხვედით ულოცავენ. სოციალისტურ შეჯიბრებაში გამარჯვების და ატყობინებენ, რომ მათს სამმართველოს მიენიჭა სსრ კავშირის ფერადი მეტალურგიის სამინისტროსა და საკავშირო პროფსაბჭოს მეტალურგიული მრეწველობის მუშაკთა პროფკავშირის ცენტრალური კომიტეტის გარდამავალი წითელი დროშა და პირველი ფულადი პრემია.

შეხვედრა სკკპ ცენტრალურ კომიტეტში

მიმდინარე წლის 15 ივლისს სკკპ ცენტრალური კომიტეტის სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივანი ამხ. ლ. ი. ბრეჟნევი შეხვდა საფრანგეთის კომუნისტური პარტიის გენერალურ მდივანს ამხ. ვალდეკ როშეს. შეხვედრაში მონაწილეობდა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის მდივანი ამხ. ბ. ნ. პონომარიოვი.

ძმური მეგობრობისა და სრული ურთიერთგაგების ვითარებაში, რაც დამახასიათებელია ხალბოთა კავშირის კომუნისტური პარტიისა და საფრანგეთის კომუნისტური პარტიის ურთიერთობისათვის, ორი პარტიის წარმომადგენლებმა ერთმანეთს გაუზიარეს აზრები ურთიერთსაინტერესო ფართო წრის საკითხებზე.

საუბრის დროს კვლავ დადასტურდა ხალბოთა კავშირის კომუნისტური პარტიისა და საფრანგეთის კომუნისტური პარტიის პოზიცია ამერიკის იმპერიალიზმის აგრესიის გამო ვიეტნამში. ორივე პარტია გადაჭრით გმობს ამერიკის შეერთებული შტატების ახალ აგრესიულ აქციებს ვიეტნამის დემოკრატიული რესპუბლიკის წინააღმდეგ და სრულ სოლიდარობას უცხადებს გმირ ვიეტნამს. ხალბოთა კავშირის კომუნისტურ პარტიასა და საფრანგეთის კომუნისტურ პარტიას თავიანთ ინტერნაციონალურ მოვალეობად მიაჩნიათ ყოველმხრივი დახმარება გაუწიონ თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობისათვის მებრძოლ ვიეტნამელ ხალხს. ისინი ადასტურებენ თავიანთ ღრმა რწმენას, რომ დამარცხდება ამერიკის იმპერიალიზმის აგრესია ვიეტნამში, ხოლო ვიეტნამელი ხალხის სამართლიანი საქმე გაიმარჯვებს.

საფრანგეთის კომუნისტური პარტიისა და ხალბოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის წარმომადგენლებს მიაჩნიათ, რომ თანამედროვე პირობებში ყველა კომუნისტური და მუშათა პარტიისათვის აარის იმაზე უფრო მნიშვნელოვანი და გადაუდებელი ამოცანა, ვიდრე მოქმედების ერთობა იმპერიალიზმის წინააღმდეგ ბრძოლაში, უწინარეს ყოვლისა მოქმედების ერთობა ვიეტნამელი ხალხის გმირული ბრძოლის მხარდასაჭერად ამერიკის აგრესიის წინააღმდეგ.

პარტიებმა ხაზი გაუსვეს, რომ ძირეულად უნდა გაანახლდეს ვითარება ევროპის ქვეყნებს შორის თანამშრომლობის განვითარებისა და ევროპის უშიშროების ხისტემის შექმნის გზით. ევროპაში დაძაბულობის შენელების უმნიშვნელოვანესი ელემენტებია, როგორც ეს აღნიშნულია ვარშავის ხელშეკრულების მონაწილე ქვეყნების პოლიტიკური ხაკონსულტაციო კომიტეტის ბუქარესტის თათბირის დეკლარაციაში, ევროპის ომისშემდგომი საზღვრების ურყეობა და ის, რომ დასავლეთგერმანელ რევანშისტებს არ მიეცეთ საშუალება ხელი იგდონ ატომური იარაღი.

ორივე პარტია დიდ კმაყოფილებას გამოთქვამს იმის გამო, რომ კეთილნაყოფიერად ვითარდება ხალბოთა კავშირ-საფრანგეთის ურთიერთობა, და აცხადებენ, რომ გადაწყვეტილი აქვთ კვლავაც ხელი შეუწყონ საფრანგეთისა და სსრ კავშირის თანამშრომლობის განვითარებას, რაც შეესაბამება ორივე ქვეყნის ინტერესებსა და ხალხთა შორის მშვიდობის საქმეს.

ხაუბრის დროს ხალბოთა კავშირის კომუნისტური პარტიისა და საფრანგეთის კომუნისტური პარტიის წარმომადგენლებს ერთმანეთს გააცნეს თავიანთი პარტიების საქმიანობა. ამხ. ვ. როშემ მაღალი შეფასება მისცა ხალბოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის მიღწევებს სსრ კავშირში კომუნისტურ მშენებლობაში, მის დახმარებასა და მხარდაჭერას, რასაც იგი უწევს ყველა კონტინენტის ხალხებს ეროვნული განთავისუფლებისა და სოციალური პროგრესისათვის, საყოველთაო მშვიდობის განმტკიცებისათვის, იმპერიალიზმის წინააღმდეგ ბრძოლაში. ხალბოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის წარმომადგენლებმა კმაყოფილებით აღნიშნეს საფრანგეთის კომუნისტების წარმატებები მშრომელთა სოციალური მოთხოვნებისათვის, ხალხის დემოკრატიული უფლებების გაფართოებისათვის, ნამდვილი დემოკრატიისათვის, თავიანთი ქვეყნის მთელი პატრიოტული და მშვიდობისმოყვარე ძალების შეკავშირებისათვის ბრძოლაში. მათ მაღალი შეფასება მისცეს პოლიტიკური ინტერნაციონალიზმის გრძნობებს, რითაც ხელმძღვანელობს საფრანგეთის კომპარტია თავის საქმიანობაში საერთაშორისო ასპარეზზე.

ხალბოთა კავშირის კომუნისტური პარტიისა და საფრანგეთის კომუნისტური პარტიის წარმომადგენელთა ძმურმა შეხვედრამ კვლავ დადასტურა, რომ ორივე პარტიას ერთნაირი შეხედულებანი აქვს თანამედროვეობის ყველა ძირითად საკითხზე.

უმაღლესი პარტიული სკოლის მსმენელთა გამოშვება

15 ივლისს სკკპ ცენტრალურ კომიტეტთან არსებული უმაღლესი პარტიული სკოლის ლენინის აუდიტორიაში დიპლომები გადასცეს პარტიული კომიტეტების, გაზეთების, რედაქციების, რადიომაუწყებლობისა და ტელევიზიის კომიტეტების მუშაკებს, რომლებმაც დამთავრეს სკოლაში სწავლა და მიიღეს უმაღლესი მარქსისტულ-ლენინური განათლება. ამასთანავე სკკპ ცენტრალურ კომიტეტთან არსებული უმაღლესი პარტიული სკოლისა და ერთწლიანი კურსების დამთავრებულ დიპლომები გადაეცათ მსმენელებს — მომავე სოციალისტური ქვეყნების კომუნისტური და მუშათა პარტიების წარმომადგენლებს.

მორიგი, გამოშვებისადმი მიძღვნილ საზეიმო კრებაზე სიტყვა წარმოთქვა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის მდივანმა ა. ვ. კაპიტონოვმა. (საკადესი).

ლ. ი. ბრეჟნევმა მიიღო ინდოეთის სახალხო რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა მინისტრი ი. პეტერი

16 ივლისს სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალურმა მდივანმა ამხ. ლ. ი. ბრეჟნევმა მიიღო ინდოეთის სახალხო რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა მინისტრი ი. პეტერი, რომელიც ოფიციალურ ვიზიტად იმყოფება საბჭოთა კავშირში, და გულთბილად, მეგობრულად ესაუბრა მას. (საკადესი).

მეგობრობა და ინტერნაციონალური სოლიდარობა

ამხანაგებმა ი. ცედენბალმა და ჟ. სამბუმ ამხანაგებს ლ. ი. ბრეჟნევსა, ნ. ვ. პოდგორნასა და ა. ნ. კოსიგინს გამოუგზავნეს სამაუწყო დეპეშა, რომელშიც მხურვალე მადლობა უძღვნიან ბულგეთადი მიღოცვებისა და საუკეთესო სურვილებისათვის მონღოლეთის სახალხო რევოლუციის 45-ე წლისთავის გამო.

დეპეშაში ნათქვამია, რომ მონღოლეთის სახალხო რესპუბლიკის მშრომელებმა ზეიმით აღნიშნეს სახელოვანი იუბილე სახალხო რევოლუციისა, რომელიც დიდი ოქტომბრის პირმშოა.

მონღოლეთი-საბჭოთა კავშირის მეგობრობის ძალა და სიმტკიცე, საბჭოთა ადამიანების ინტერნაციონალური სულისკვეთება, ჰეროიზმი ძმობა და ამხანაგობა, ნათქვამია დეპეშაში, კვლავ მკაფიოდ გამოვლინდა ამ დღეებში, როდესაც ქალაქ ულან-ბატორს თავს დაატყდა სტიქიური უბედურება. წყალდიდობის წინააღმდეგ ბრძოლაში დიდი წვლილია სასწროაფო დახმარება, რომელსაც საბჭოთა კავშირი გვიწევს.

მონღოლეთის სახალხო-რევოლუციური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, მონღოლეთის სახალხო რესპუბლიკის მთავრობისა და მთელი მონღოლი ხალხის სახელით თქვენ, ძვირფასო ამხანაგებო, ხოლო თქვენ მეშვეობით საბჭოთა კავშირის პარტიასა და მთავრობას, გმერ საბჭოთა ხალხს გულითად მადლობას გიძღვნიან მეგობრობისა და ინტერნაციონალური სოლიდარობისათვის. ყოველმხრივი დახმარებისა და მხარდაჭერისათვის მონღოლეთის სახალხო რესპუბლიკის მშრომელთა საკეთილდღეოდ და სამეგობროდ, აღნიშნულია დეპეშაში. (საკადესი).

ბულგარეთის ხალხური რესპუბლიკის ელჩი

16 ივლისს ბულგარეთის ხალხური რესპუბლიკის ელჩი ბ. ბ. ბალევი ეწვია ბ. ნ. პონომარიოვს. (საკადესი).

ინდოეთის ელჩი

16 ივლისს ინდოეთის ელჩი ბ. ბ. ბანერჯი ეწვია ბ. ნ. პონომარიოვს. (საკადესი).

ეგვიპტის ელჩი

16 ივლისს ეგვიპტის ელჩი ბ. ბ. ბადრ ეწვია ბ. ნ. პონომარიოვს. (საკადესი).

ბოსკოეში ჩამოვიდა დიდი ბრიტანეთის პრემიერ-მინისტრი ჰაროლდ ვილსონი

16 ივლისს მო

17 ივლისი მეტალურგის დღეა

ცეცხლთან ჭიდილში

ჩვენ, საბჭოთა მეტალურგები, ყოველი წლის ივლისის მეორე კვირას აღვნიშნავთ ტრადიციულ დღესასწაულს— მეტალურგის დღეს. ამ საზეიმო ვითარებაში მსურს ვისაუბრო ჩემი კოლეგების გმირულ შემართებაზე.

თითქოს გუშინ იყო, ისე მახსოვს ამ თხუთმეტი წლის წინათ პირველი ქართული ფოლადის გამოდნობა. მაშინ მე და ჩემი თაობის წარმომადგენლები შ. კუბალეიშვილი, ა. ფანცულაია, გ. ბერეკაშვილი, ი. მეტრიეველი და სხვები ახალი დარუნებული ვიყავით რუსეთისა და უკრაინის მეტალურგიული ქარხნებიდან, სადაც პირველი ნათლობა მივიღეთ.

და თუ ახლა ჩვენს ქვეყანაში რუსთავის მეტალურგიული ქარხანა ერთ-ერთი მძლავრი საწარმოა, ხოლო ქალაქმაც თავისი სილამაზით ფართოდ გაითქვა სახელი, ეს ჩვენი, ქართველი მეტალურგების შემოქმედებითი შრომის ნაყოფია. შრომა კი ბევრი დაგვჭირდა. სწორედ მით შევძელით რამდენიმე აეთუული ტონით გაგვეზარდა ფოლადის ღუმელების წარმადობა, ასევე ერთიორად აგვემაღლებინა ბრძმედებისა და მილსაგლინავი დგანების ეფექტურობა.

ახლა, როცა თვალს ვავლებ ჩვენ მიერ გაწეულ მუშაობას, გამოგიტყდებით, კმაყოფილების გრძნობა მიპყრობს. მართლაც სასიხარულოა, რომ ჩვენი ქარხანა სულ რაღაც 10-15 წელიწადში მეტალურგიულ გიგანტად გადავაქციეთ და დამოუკიდებლად შევუდექით თუჯის, ფოლადის, ნაგლინისა და სხვა მეტალურგიული ნაწარმის დამზადებას.

ქართველი კაცი ოდითგანვე გამოირჩეოდა უნარიანი შრომით. გვნდილი შვიდწლიანი გეგმის შესრულებისათვის გაჩაღებულ ლაშქრობაში რუსთაველმა მეტალურგებმა ერთხელ კიდევ დაამტკიცეს ამ აზრის საფუძვლიანობა.

შეგახსენებთ, რომ ჩვენ ჯერ კიდევ ორი-სამი წლით ადრე მივადწიეთ შვიდწლედის ბოლოსათვის გათვალისწინებულ საკონტროლო ციფრებს თუჯის, ფოლადის, ნაგლინისა და სხვა მეტალურგიული პროდუქციის წარმოებაში.

ახლა ახალი ამოცანები გვაკისრია. კვლავ წარმატებით უნდა შევასრულოთ სკკპ XXIII ყრილობის მიერ მიღებული ჩვენი სახალხო მეურნეობის შემდგომი განვითარების ხუთწლიანი პროგრამა. იგი ჩვენი დიადი ქვეყნის ძლიერების, ხალხის კეთილდღეობის მეცნიერულად დასაბუთებული პროგრამაა. ეს რომ ასეა, ამაზე ჩვენი ქარხნის თუ ქალაქის ცხოვრების პერსპექტივებიც მეტყველებს. თუჯის, ფოლადის, ნაგლინის, ფურცლოვანი რკინისა და სხვა პროდუქციის ერთიორად ზრდასთან ერთად ამ ხუთწლედში რუსთავის მეტალურგებისათვის უნდა აშენდეს აეთუულ ათასობით კვადრატული მეტრი საცხოვრებელი ფართობი, კულტურულ-საყოფაცხოვრებო ობიექტები. ხუთწლედის ბოლოსათვის ყველა ოჯახს ექნება ბუნებრივი გაზით მომსახურება, ასობით ოჯახს დაედგმება ტელეფონი. საკმაოდ გაიზრდება სკოლებისა და სკოლამდელი ასაკის ბავშვთა დაწესებულებების რიცხვი.

სკკპ XXIII ყრილობის გადაწყვეტილებებში მთავარი ყურადღება დათმობილი აქვს მუშათა მატერიალურ-სტიმულირების გაუჯობესებას.

ამ მხრივ ჩვენს ქარხანაში მრავალი საინტერესო ღონისძიება განხორციელდა. გამოანგარიშებულია, რომ მარტენის, ბრძმედის და მილსაგლინავ საამქროებში ამ უკანასკნელ პერიოდში 10-12 პროცენტით გაიზარდა მუშათა გამომუშავება. ეს რაოდენობა ახლო მომავალში კიდევ უფრო იმატებს.

აქვე ურიგო არ იქნება შევეხოთ წარმოების ზოგიერთ მტკივნეულ და საჭრობლემო საკითხს: ავიღოთ წარმოების ეფექტურობის ამაღლება. ეს ამოცანა ახალ ხუთწლედში თვითეული სამრეწველო საწარმოს წინაშე მთელი სიგრძე-სიგანით დგას. ამ მიმართებით ჩვენც განსაკუთრებით ბევრი რამ უნდა გავაკეთოთ.

საქმე ის არის, რომ ჩვენი ქარხანა დიდი ხნის მანძილზე მუშაობდა სახელმწიფო დოტაციაზე. შვიდწლედის დასაწყისში დაგეგმილი ზარალი რამდენიმე მილიონ მანეთს შეადგენდა. ეს მრავალი მიზეზით აიხსნებოდა. წარმოების მოცულობა საკმარისი არ იყო რენტაბელური მუშაობისათვის. სხვა მეტალურგიულ ქარხნებთან შედარებით მეტს ვხარჯავდით კოქსს, აგლომერატს, მადანსა და ფოლადის ჯართს.

ეს მიზეზები, პირდაპირ შეიძლება ითქვას, კარგს არაფერს უქადდა რუსთაველ მეტალურგებს, მით უმეტეს, რომ საწარმოს რეკონსტრუქცია არ იყო გათვალისწინებული.

მაგრამ აი ახალი ხუთწლედის პირველ კვარტალში ჩვენს ცხოვრებაში მოხდა მნიშვნელოვანი მოვლენა: ქარხნის კოლექტივმა თავისი არსებობის ისტორიაში პირველად თქვა უარი სახელმწიფო დოტაციაზე. რით მივადწიეთ ამას? ვცდილობდით გადავსულიყავით რენტაბელურ მუშაობაზე, რისთვისაც ვსწავლობდით და თამამად ვავლენებდით „ვიწრო უბნებს", სისტემატურად ვნერგავდით ახალს, პროგრესულს.

წარმატებით განვახორციელეთ აგლოფაბრიკის რეკონსტრუქცია, ავითვისეთ ახალი ტექნოლოგია კოქსის კაზმის დამზადებისა, რომელშიც ადგილობრივი გაზიანი ქვანახშირის წილი გაიზარდა 35 პროცენტით. შესაბამისად შემცირდა დონეცისა და ტყვარჩელის ძვირად ღირებული ქვანახშირის ხარჯი. ქარხანაში ჩავთვეთ ბუნებრივი გაზი. დავიწყეთ მისი შებერვა ბრძმედის ღუმელებში. გამოვიყენეთ სხვა ტექნოლოგიური სიახლენი, და აი შედეგიც: თუ შვიდწლედის დასაწყისში ერთი ტონა თუჯის გამოდნობაზე 916 კილოგრამ კოქსს ვხარჯავდით, ახლა იხარჯება 635 კილოგრამი. კოქსი კი კაზმში ჩვენთან მეტად ძვირადღირებული კომპონენტია. მისი ხარჯვის შემცირებამ დიდი გავლენა იქონია ლითონის თვითღირებულების შემცირებაზე.

წლის დასაწყისში ქარხნის კოლექტივმა მნიშვნელოვნად გაზარდა წარმოების მოცულობა. ამან შექმნა პირობა არა მარტო მჭიდროდ მივახლოებოდით უზარალო მუშაობის საზღვარს, არამედ კიდევაც აგვეღო ეს ზღუდე.

რა თქმა უნდა, მიღწეული არ ნიშნავს, რომ თვითკმაყოფილებასა და დამშვიდებას მივეცეთ. მოვალე ვართ კვლავ გავზარდოთ წარმოების რენტაბელობა, მივიღოთ მეტი მოგება. ამის შესაძლებლობანი კი დიდი გვაქვს. ავიღოთ თუნდაც ფოლადის უწყვეტი ჩამოსხმის დანადგარების ათვისება. ხაბეჭოთა კავშირში ეს ხომ პირველად ჩვენთან ხდება. ეს შესანიშნავი ტექნიკური სიახლე საშუალებას მოგვცემს პროდუქციის გამოშვება წელიწადში 10 ათასი ტონით გავადიდოთ.

მაღალეფექტური გამოდგა ლითონ ნამზადების წარმოება ანტიკოროზიული დაფარვით, რაც ჩვენთან წარმატებით იქნა ათვისებული. ასევე ათვისებულია საზღვაო მილგაყვანილობის მილების წარმოებაც.

ერთი სიტყვით, ჩვენი მიზნები და ამოცანები დიდია. ამიტომ ეროვნული ხაზინის განხორციელებას ორველ რიგში ვუდგებთო დავალებთ: ეკონომიურ ეფექტს — ეკონომიურ ეფექტს — ეკონომიურ ეფექტს! სწორედ ამ გზას ახალ-ახალი საწარმოო გამარჯვებებისაკენ.

რუსთავის მეტალურგები მუდამ ვიყავით სოციალისტური შეჯიბრების ინიციატორები. ამ მხრივ გამონაკლისს არც მიმდინარე წელი წარმოადგენს. დიდი ოქტომბრის სოციალისტური რევოლუციის 50 წლისთავისა და ვ. ი. ლენინის დაბადების 100 წლისთავის აღსანიშნავად გავშალეთ სოციალისტური შეჯიბრება და მივმართეთ რესპუბლიკის სხვა საწარმოებს მსგავი დაეჯერათ ჩვენთვის. ამ თაოსნობის მთავარი არსი იმაში მდგომარეობს, რომ საწარმოთა კოლექტივებმა ახალი ხუთწლიანი გეგმით დასახული ამოცანები უნდა გადაწყვიტონ მეცნიერ მუშაკებთან მჭიდრო კავშირში. ჩვენი კოლექტივი პირობას დებს გეგმის გადაჭარბებით გამოუშვას ათეულ ათასობით ტონა პროდუქცია, 8 პროცენტით შეამციროს მისი თვითღირებულება, მნიშვნელოვნად გაუმჯობესოს პროდუქციის ხარისხი.

მიმდინარე წლის განვლილი თვეების მუშაობის ანალიზი იმის უფლებას გვაძლევს, რომ განვაცხადოთ: ქართველი მეტალურგები წარმატებით შეასრულებთ არა მარტო ხუთწლიანი გეგმით გათვალისწინებულ დავალებას, არამედ ნაკისრ ვალდებულებასაც!

ბრძანებულება

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა

საქართველოს სსრ დამსახურებული ინჟინრის საპატიო წოდების მინიჭების შესახებ

„მეტალურგის" დღესთან დაკავშირებით, მეტალურგიის დარგში ხანგრძლივი და ნაყოფიერი საინჟინრო მოღვაწეობისათვის მიენიჭოთ საქართველოს სსრ დამსახურებული ინჟინრის საპატიო წოდება:

1. **არსენიშვილს** ანატოლი იურისძეს — საქართველოს მეტალურგიის ინსტიტუტის უფროს მეცნიერ-თანამშრომელს.
2. **ბახტაძეს** დავით ვასილის-ძეს — რუსთავის მეტალურგიული ქარხნის კიბერეის უფროსს.
3. **გალუსტოვს** სერგო ბაგდასარის-ძეს — რუსთავის მეტალურგიული ქარხნის კაპიტალური მშენებლობის სამმართველოს განყოფილების უფროსს.
4. **გაფრინდაშვილს** ევგენი პაოლოზის-ძეს—ტრესტ „ჭიათურმარგანეცის" განყოფილების რაიონულ ინჟინერს.
5. **გვალიას** ღენტრო სპირიდონის-ძეს — ზესტაფონის ფეროშენადნობთა ქარხნის საამქროს უფროსს.
6. **გვანცელაძეს** ალექსანდრე ნიკიფორეს-ძეს — ტრესტ „ჭიათურმარგანეცის" დიმიტროვის სახელობის მაღაროთა სამმართველოს მთავარი ინჟინრის მოადგილეს.
7. **დგებუაძეს** გიორგი მიხეილის-ძეს — რუსთავის მეტალურგიული ქარხნის კაპიტალური მშენებლობის სამმართველოს განყოფილების უფროსის მოადგილეს.
8. **ერგემლიძეს** იონა ირაკლის-ძეს — ტრესტ „ჭიათურმარგანეცის" სექტორის უფროსს.
9. **ითონიშვილს** დიმიტრი გიორგის-ძეს — სახელმწიფო ინსტიტუტის „საქგიპრომეზის" ენერგოსექტორის უფროსს.
10. **იოსელიანს** მელქისედეკ ერმილეს-ძეს — რუსთავის მეტალურგიული ქარხნის საამქროს უბნის უფროსს.
11. **კახნიაშვილს** ალექსანდრე ლავრენტის-ძეს — ტრესტ „ჭიათურმარგანეცის" პერევისის მაღაროთა სამმართველოს მთავარი ინჟინრის მოადგილეს.
12. **კოლესნიკოვს** კონსტანტინე ვლადიმრის-ძეს — რუსთავის მეტალურგიული ქარხნის საამქროს უფროსს.
13. **ლაბაძეს** გიორგი სარდიონის-ძეს — ზესტაფონის ფეროშენადნობთა ქარხნის განყოფილების მთავარ ინჟინერს.
14. **ნადირაძეს** ელისაბედ მიხეილის ასულს — საქართველოს მეტალურგიის ინსტიტუტის უფროს მეცნიერ-თანამშრომელს.
15. **რომანიუკს** ვასილ დემიანეს-ძეს— რუსთავის მეტალურგიული ქარხნის განყოფილების უფროსს.
16. **ტურიაშვილს** გიორგი ილიას-ძეს — რუსთავის მეტალურგიული ქარხნის სადახლოს მაღაროთა სამმართველოს უფროსს.
17. **ჭათამაძეს** თეოფილე მიხეილის-ძეს—ტრესტ „ჭიათურმარგანეცის" განყოფილების რაიონულ ინჟინერს.
18. **ღვინიძეს** ნოე სამსონის-ძეს — ზესტაფონის ფეროშენადნობთა ქარხნის განყოფილების უფროსს.
19. **ჩაჩუას** სამეულ ბარნაბის-ძეს — თბილელექტროცენტრალის მთავარ ინჟინერს.
20. **ჩიტაშვილს** პეტრე მიხეილის-ძეს — რუსთავის მეტალურგიული ქარხნის ცენტრალური ლაბორატორიის უფროსს.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე ბ. ძოწენიძე

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი ზ. კვაშაძე

თბილისი, 1966 წლის 16 ივლისი.

ბრძანებულება

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის საპატიო სიგელით დაჯილდოების შესახებ

„მეტალურგის" დღესთან დაკავშირებით, მეტალურგიის დარგში ხანგრძლივი და ნაყოფიერი მუშაობისათვის დაჯილდოდნენ საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის საპატიო სიგელით:

1. **აივაზიანი** სერგო აკოფის-ძე — რუსთავის მეტალურგიული ქარხნის მემონტაჟეთა ბრიგადის ბრიგადირი;
2. **ბაირამშვილი** ილია შალვას-ძე — ტრესტ „ჭიათურმარგანეცის" ახალი ითხვისის მაღაროთა სამმართველოს დირექტორი.
3. **ბარბაქაძე** შალვა კალენიკეს-ძე — რუსთავის მეტალურგიული ქარხნის საამქროს პარტბიუროს მდივანი.
4. **გაბლაძე** ვიოლეტა ტრიფონის-ძე— რუსთავის მეტალურგიული ქარხნის საამქროს უფროსის მოადგილე;
5. **გიგიბერია** ვაჟა კაპიტონის-ძე — რუსთავის მეტალურგიული ქარხნის საამქროს უფროსი ოსტატი.
6. **გველესიანი** თენგიზ პარმენის-ძე — ტრესტ „ჭიათურმარგანეცის" ახალი ითხვისის მაღაროთა სამმართველოს მბურღავი.
7. **დემეტრაშვილი** ვლადიმერ გერონტის-ძე — სახელმწიფო ინსტიტუტის „საქგიპრომეზის" სექტორის ბრიგადის ხელმძღვანელი.
8. **ზარანდია** შალვა არსენის-ძე — რუსთავის მეტალურგიული ქარხნის მთავარი ენერგეტიკოსის მოადგილე.
9. **კახნიაშვილი** იესე ლევანის-ძე — ზესტაფონის ფეროშენადნობთა ქარხნის № 4 საამქროს უფროსი მდნობელი.
10. **კვიუნაძე** შოთა ბიკენტის-ძე — რუსთავის მეტალურგიული ქარხნის საამქროს ბრიგადირი.
11. **კიკნაძე** თენგიზ შალვას-ძე—რუსთავის მეტალურგიული ქარხნის საამქროს პარტბიუროს მდივანი.
12. **კიკვაძე** მირონ ალექსის-ძე—რუსთავის მეტალურგიული ქარხნის საამქროს მექანიკოსი.
13. **ლეფაკი** კარლო ილიას-ძე — სახელმწიფო ინსტიტუტის „საქგიპრომეზის" მთავარი ინჟინერი.
14. **ლორთქიფანიძე** ნოდარი დიმიტრის-ძე — სახელმწიფო ინსტიტუტის „საქგიპრომეზის" სექტორის უფროსი.
15. **მღვდელაძე** ივანე ამბროსის-ძე— რუსთავის მეტალურგიული ქარხნის საამქროს მგლინავი.
16. **მჭედლიშვილი** კალენიკე გიორგის-ძე — ტრესტ „ჭიათურმარგანეცის" ვ. ი. ლენინის სახელობის მაღაროთა სამმართველოს მთავარი ინჟინერი.
17. **ნადარეიშვილი** იასონ კონსტანტინეს-ძე — რუსთავის მეტალურგიული ქარხნის საამქროს უფროსი მომწყველი.
18. **ნიუარაძე** აკაკი ერმილეს-ძე — პენსიონერი.
19. **პაიჭაძე** სერგო ილიას-ძე — სახელმწიფო ინსტიტუტის „საქგიპრომეზის" სექტორის მთავარი კონსტრუქტორი.
20. **პარასტაშვილი** ვლადიმერ ვლადიმერის-ძე — რუსთავის მეტალურგიული ქარხნის საამქროს უფროსის მოადგილე.
21. **პარფენოვი** თამაზ ბაგრატის-ძე— რუსთავის მეტალურგიული ქარხნის საამქროს უბნის უფროსი.
22. **რაევ** ალექსი მაქსიმეს-ძე — რუსთავის მეტალურგიული ქარხნის საამქროს მემანქანე.
23. **სებუა** მიხეილ იაკობის-ძე — ზესტაფონის ფეროშენადნობთა ქარხნის კლუბის სამხატვრო ხელმძღვანელი.
24. **სოლოლაშვილი** ნიკოლოზ დიმიტრის-ძე — რუსთავის მეტალურგიული ქარხნის საამქროს ოსტატი.
25. **ტალახაძე** აკაკი ბარამის-ძე — ზესტაფონის ფეროშენადნობთა ქარხნის № 3 საამქროს მეპარატე.
26. **ტალახაძე** ეალიკო ივანეს-ძე — ტრესტ „ჭიათურმარგანეცის" დიმიტროვის სახელობის მაღაროთა სამმართველოს მბურღავი.
27. **უბირია** ალექსანდრე მევგენის-ძე — რუსთავის მეტალურგიული ქარხნის საამქროს უფროსის მოადგილე.
28. **ფარულავა** გივი მიხეილის-ძე — რუსთავის მეტალურგიული ქარხნის საამქროს ექსპლოატაციის სამსახურის უფროსი.
29. **ფაჩუაშვილი** რომან ნიკოლოზის-ძე — რუსთავის მეტალურგიული ქარხნის დგან 400-ის ელექტრიკოსი.
30. **ფერაძე** შოთა ქრისტეფორეს-ძე—ზესტაფონის ფეროშენადნობთა ქარხნის № 4 საამქროს უფროსი მდნობელი.
31. **შველიძე** შოთა ლუკას-ძე—ტრესტ „ჭიათურმარგანეცის" პერევისის მაღაროთა სამმართველოს რკინიგზელი.
32. **შუბითიძე** შოთა ნიკოლოზის-ძე—რუსთავის მეტალურგიული ქარხნის საამქროს მუშა.
33. **შეველეკი** ივანე ეგნატეს-ძე — რუსთავის მეტალურგიული ქარხნის საამქროს ზეინკალი.
34. **ჩაჩანიძე** გრიგოლ ნიკოლოზის-ძე — რუსთავის მეტალურგიული ქარხნის საამქროს მეფოლადე.
35. **ციცქიშვილი** დარჩო ედიშერის-ძე — რუსთავის მეტალურგიული ქარხნის საამქროს ვაგონების შემდგენი.
36. **ხანდოლიშვილი** გიორგი ზაქარიას-ძე — რუსთავის მეტალურგიული ქარხნის საამქროს მგლინავი.
37. **ხოფერია** ომარ პანტელეიმონის-ძე — რუსთავის მეტალურგიული ქარხნის საამქროს უფროსი.
38. **ჯიაძე** რეზიკო აკაკის-ძე — ზესტაფონის ფეროშენადნობთა ქარხნის № 2 საამქროს მექანიკი.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე ბ. ძოწენიძე

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი ზ. კვაშაძე

თბილისი, 1966 წლის 16 ივლისი.

საერთაშორისო ცხოვრება

ვ. ი. ლენინის შესახებ ფილმების დემონსტრაცია

სტოკჰოლმი, 15 ივლისი. (საკდესი). შვეციის დედაქალაქის ერთ-ერთ უდიდეს კინოთეატრ „ალაზაში", გუშინ საღამოს გაიმართა საზოგადოებრივი განხილვა ახალი საბჭოთა ფილმებისა ვ. ი. ლენინის შესახებ. ეს ფილმებია „დედის გული" და „ერთგულება" (რეჟისორი მ. დონსკოი).

განხილვის წინ სიტყვა წარმოთქვა სსრ კავშირის ელჩმა შვეციაში ნ. დ. ბელოზვოსტიკოვმა. მან მაყურებლებს წარუდგინა კინომუშაკთა კოლექტივი, რომლებიც მონაწილეობდნენ ამ ფილმების შექმნაში — მ. დონსკოი, მსახიობები ე. ფადეევა, რ. ნახაპეტოვი, ნ. მენშიოვა, სცენარისტი ი. დონსკაია და სხვები.

შეკრებილთ მისასალმებელი სიტყვით მიმართა „შვეცია-სსრ კავშირის" საზოგადოებათა კავშირის გამგეობის მდივანმა ევა პალმერმა.

შვეციის საზოგადოებრიობამ გულთბილად მიიღო ახალი კინომოთხრობა ვ. ი. ლენინის შესახებ. ფილმების ჩვენების შემდეგ დარბაზში დიდხანს გაისმოდა ტაში.

დამსახურება დაუფასეს

რომი, 15 ივლისი. (საკდესი). დამფუძნებელი კრების თავმჯდომარის პოსტზე დამსახურებისათვის, რომელშაც იტალიის ახალგაზდელი კონსტიტუციაა შემუშავა, პარლამენტის ორივე პალატის თავმჯდომარეებმა სამახსოვრო მედალი გადასცეს იტალიის კომუნისტური პარტიის ხელმძღვანელობის წევრს უმბერტო ტერრაჩინის. იტალიის პრეზიდენტმა ჯ. სარაგატმა უ. ტერაჩინის მისალოცი დეპეშა გაუგზავნა.

დე გოლის მომავალი ვიზიტი ეთიოპიაში

ადის-აბება, 16 ივლისი. (საკდესი). აქ ოფიციალურად გამოაცხადეს, რომ იმპერატორ ჰაილე სელასიეს მოწვევით საფრანგეთის პრეზიდენტი დე გოლი 27 აგვისტოს ჩამოვა ეთიოპიაში სამი დღის ოფიციალურ ვიზიტად.

მშრომელთა ხარჯზე

ლონდონი, 15 ივლისი. (საკდესი). გუშინ თემთა პალატამ მეორე წაკითხვით მოიწონა მთავრობის „კანონპროექტი ფასებისა და შემოსავლის შესახებ, რომელიც თავისთავად მუშების საწინააღმდეგო კანონმდებლობაა.

„კანონპროექტის მიზანია შეზღუდოს მშრომელთა მოთხოვნები ხელფასის მომატების შესახებ. იგი ითვალისწინებს მკაცრ ღონისძიებებს პროფკავშირთა წინააღმდეგ, რომლებიც გაფიცვებს აწყობენ, რათა მხარი დაუჭიროთ მოთხოვნებს, სანამ გადაწყვეტილებას მიიღებდეს ფასებისა და შემოსავლის სპეციალური სამმართველო, რომელსაც მინიჭებული აქვს უფლება ხანგრძლივად „გაყინოს" ეს მოთხოვნები.

„კანონპროექტის წინააღმდეგ გაიელაშქრა პარლამენტის შემარცხენე ლეიბორისტთა ჯგუფმა.

მეგობრული სულისკვეთებით

დელი, 15 ივლისი. (საკდესი). ინდოეთის პრესის უურადღების ცენტრშია ინდოეთის პრემიერ-მინისტრის ინდირა განდის ვიზიტი მოსკოვში. დელის ყველა გაზეთმა დაბეჭდა შინაარსი პრემიერ-მინისტრ ინდირა განდის და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის, ა. ნ. კოსიგინის სტატუვებისა, რომლებიც მათ წარმოთქვეს საუზმეზე და კრემლის დიდ სასახლეში გამართულ საბჭოთა კავშირ-ინდოეთის მეგობრობის მიტინგზე.

გაზეთმა „ტაიმს ოფ ინდიამ" ხაზგასმით აღნიშნა, რომ სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარემ „უდიდესი აღფოთებითა და ჯელისწყრომით" ილაპარაკა ამერიკის შეერთებული შტატების აგრესიის შესახებ ვიეტნამში.

გაზეთი „პეტრიოტი" მიესალმება იმას, რომ „საბჭოთა კავშირი გაგებით ეკიდება ინდოეთის საშინაო პრობლემებს. ინდირა განდისა და ა. ნ. კოსიგინის მოლაპარაკება მეგობრულ ატმოსფეროში მიმდინარეობს", — წერს გაზეთი.

გაზეთ „ინდიან ექსპრესის" მოსკოველი კორესპონდენტი წერს: პრემიერმა კოსიგინმა გუშინ განაცხადა, რომ ინდოეთ-პაკისტანის დავის პრობლემები უნდა გადაჭრან თვით ამ ქვეყნებმა გარედან ჩაურევლად. მოლაპარაკების ღიოშესანიშნავი ასპექტია ის ფაქტი, რომ საბჭოთა კავშირი „ყველა დიდ მნიშვნელობას ანიჭებს ინდოეთთან მეგობრობის განვითარებას".

დელი, 15 ივლისი. (საკდესი). „აჭყამად ინდოეთის პრემიერ-მინისტრის ინდირა განდის წინაშე დგას ამოცანა კიდევ უფრო განამტკიცოს ინდოეთ-საბჭოთა კავშირის მეგობრობა, რომელიც მთელი მსოფლიოსა და დედამიწის ჩვენი რაიონის მშვიდობის საწინდარია", — წერს ინდოეთის გაზეთი „ნეშნალ ჰერალდი".

„საბჭოთა კავშირმა, — წერს შემდეგ გაზეთი, — ცხადყო, რომ სოციალიზმის დახმარებით ეკონომიურად ჩამორჩენილმა ქვეყანამ შეძლო განეხორციელებინა უდიდესი გარდაქმნები და გადაქცეულიყო მსოფლიოს მძლავრ სახელმწიფოდ. საბჭოთა კავშირი დაინტერესებულია იმით, რომ ინდოეთი დარჩეს მიუმხრობელ სახელმწიფოდ. იგი ცდილობს დაეხმაროს ინდოეთს გახდეს ძლიერი დამოუკიდებელი სახელმწიფო და განახორციელოს სოციალური გარდაქმნები".

აგრესორის ხვედრი

ამერიკის შეერთებული შტატები სულ უფრო აღრმავებენ თავიანთ აგრესიას ვიეტნამში. მათ სურთ სისხლში ჩაახრჩონ ვიეტნამელი ხალხის ბრძოლა თავისუფლებისათვის. მაგრამ ამაოა მათი მეცადინეობა.

ხალხში არის ასეთი თქმულება:

— ერთხელ მელიამ ქოთანი იპოვნა და უმალვე ჩაპყო შიგ თავი. მაგრამ თავი უკან ვეღარ ამოიღო. ბევრი ეწვალა და ბოლოს გადაწყვიტა, ქოთანი მდინარეში უნდა დავახრჩოო.

ამბობენ, ქოთანი კი არა, მელია დაიხრჩოო. ალბათ ასეთი ბედი ეწევათ აგრესორებსაც.

ნახატი ი. ჟოჟიაშვილისა.

ნიკოლოზ ჩაჩავა.

ჩვენ ხმას ვუერთებთ!

ვიეტნამელ პარტიზანებს

ვისი საქმეა, სხვას ვინა მკითხავს,
როგორ წარმართავთ ცხოვრებას
თქვენსას.
ვის გაუგია უსმენდეთ დიდხანს
მშობელი ქვეყნის ტანჯვას და
კვნესას.
სად გაგონილა ითხოვდნენ
თქვენგან
სხვის წესებსა და სხვის ადათს
მიჰყვეთ,
არსად დაინდოთ, მისდიეთ
ყველგან,
მტერი მომხდური დაამხეთ
პირქვე.
უნდა შესძახოთ უფრო გაბედვით,
მთელი ხმითა და მთელი
ფილტვით,
რომ თქვენ არა გაქვთ სხვა გზა,
სხვა ბედი,
გარდა გზა — ხალხთა
თავისუფლების.
ჩვენ ხმას ვუერთებთ თქვენს
აღშფოთებას
და თქვენთან ერთად ნამდვილად
გვჯერა —
მტრისაკენ ყველა გასროლილ
ტყვიას
ხალხის ნამდვილი გულისთქმა
მიაქვს.

მშვიდობის მსოფლიო საბჭოს მიმართვა

ბრიუსელი, 15 ივლისი. (საკდესი). 20 ივლისი აღინიშნება როგორც მშვიდობის ძალების ერთობლივი მოქმედების დღე ამერიკის ავიაციის მიერ ვიეტნამის დემოკრატიული რესპუბლიკის ქალაქების დაბომბვის წინააღმდეგ პროტესტის ნიშნად. ეს დღე ეწყობა მშვიდობის მსოფლიო საბჭოს მოწოდებით, რომელს მიმართვაში აღნიშნულია, რომ პანოისა და ჰაიფონის დაბომბვამ საყოველთაო შეშფოთება გამოიწვია.

საზოგადოებრიობა აღშფოთებულია მხეცობით, რასაც სამოქალაქო მოსახლეობის მიმართ სჩადიან, ნათქვამია მიმართვაში. ღრმა საყოველთაო შეშფოთების გამომხატველი ფართო ერთობლივი მოქმედება უშუალო რეაქცია იყო ამ ნაბიჯის პასუხად.

ჩვენ ვაფასებთ და მივესალმებით მათს მეცადინეობას, ვინც ორგანიზაცია გაუწია სხვადასხვანაირ საპროტესტო მოქმედებას და ვინც მონაწილეობდა მასში, განაცხადა მშვიდობის მსოფლიო საბჭომ.

მშვიდობის მსოფლიო საბჭო დაბეჯითებით მოუწოდებს „მშვიდობის დაცვისათვის მებრძოლ ყველა მოღვაწეს, მშვიდობისათვის მებრძოლ მოძრაობათა და ორგანიზაციათა ყველა მონაწილეს, და უწინარეს ყოვლისა მშვიდობის მომხრეთა მოძრაობის ყველა ეროვნულ კომიტეტს ყოველი ღონე იხმაროს, რომ 20 ივლისის დღე აღინიშნოს მთელი მშვიდობისმოყვარე ძალების ენერგიული ერთობლივი მოქმედებით, რათა მიღწეულ იქნეს შემდეგი უახლოესი მიზნები:

შეწყდეს მთელი საჰაერო თავდასხმები ვიეტნამის დემოკრატიულ რესპუბლიკაზე;

შეწყდეს ამერიკის აგრესია სამხრეთ ვიეტნამის ხალხის წინააღმდეგ და მთლიანად და განუხრელად შესრულდეს ჟენევის 1954 წლის 20 ივლისის შეთანხმებათა პრინციპები, რომლებიც ვიეტნამის დამოუკიდებლობის, სუვერენიტეტისა და გაერთიანების საწინდარს იძლევიან".

დაე მშვიდობის ძალებმა, აცხადებს დასასრულ მშვიდობის მსოფლიო საბჭო, ცხადყონ, რომ გმობენ ამერიკის შეერთებული შტატების მთავრობის მოქმედებას, დაე მსოფლიოს ხალხებმა ყველაფერი იღონონ, რათა მათმა მთავრობებმა გამოიჩინონ ვიეტნამელი ხალხის კანონიერი ინტერესების შესაბამისად მშვიდობის აღდგენისათვის საჭირო ინიციატივა.

მემარცხენე ძალების პროგრამა

პარიზი, 16 ივლისი. (საკდესი). დემოკრატიული და სოციალისტური მემარცხენე ძალების ფედერაციამ, რომელსაც ფ. მიტერანი მეთაურობს, გამოაქვეყნა პროგრამა, რომელშიც გაშუქებულია ფედერაციის შეხედულება საფრანგეთის საშინაო და საგარეო პოლიტიკის ძირითად საკითხებზე.

პროგრამა, რომელიც გუშინ გადასცა ჟურნალისტებს საფრანგეთის სოციალისტური პარტიის გენერალურმა მდივანმა გი მოლემ, ითვალისწინებს, „კერძოდ, მეხუთე რესპუბლიკის ამგვარად მოქმედი კონსტიტუციის მთელი რიგი მუხლების გაუქმებას, რომლებიც განსაკუთრებულ უფლებებს ანიჭებენ საფრანგეთის პრეზიდენტს, და აყენებს საკითხს, რომ შეიქმნას მთელი რიგი რესპუბლიკური ინსტიტუტები „ინდივიდუალურ და კოლექტიურ თავისუფლებათა დაცვის" მიზნით.

პროგრამის საგარეოპოლიტიკური ნაწილი შეიცავს წინადადებებს იმის შესახებ, რომ საფრანგეთი მონაწილეობას იღებდეს ევროპის განიარაღების თათბირში, შეუერთდეს მოსკოვის ხელშეკრულებას ატომური იარაღის გამოცდის ნაწილობრივი აკრძალვის შესახებ, აგრეთვე წინადადებას ატომური იარაღის გაუვრცელებლობის ხელშეკრულების დადების შესახებ.

დემოკრატიული და სოციალისტური მემარცხენე ძალების ფედერაციას საჭიროდ მიაჩნია დაიდოს სრულიად ევროპის კოლექტიური შეიარაღებისა და დამოკრატიული და სოციალისტური მემარცხენე ძალების ფედერაციის პოზიციებში მთელი რიგი შეუთანხმებლობაა, მაგრამ „არის ბაზა მოაწყონ დისკუსია, რათა შეიმუშაონ ერთიანი პროგრამა პარლამენტის მომავალი არჩევნებისათვის".

დაიღუპა მოზამგიკელი პატრიოტი

ნიუ-იორკი, 15 ივლისი. (საკდესი). ზამბიის დედაქალაქ ლუსაკის მახლობლად ითვნეს მოზამბიკის გსნთაგისუფლების ფრონტის ცენტრალური კომიტეტის წევრის ჟაიმე სიგაუკის გვამი. როგორც იუნაიტედ პრეს ინტერნეშნლის კორესპონდენტი ლუსაკიდან იტყობინება, ზამბიის პოლიცია აწარმოებს მისი დაღუპვის გარემოებათა გამოძიებას.

„ქომუნისტი"

№ 2-2 ბევრდი, კვირა, 17 ივლისი, 1966 წ.

ბრძანებულება

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა

საქართველოს სსრ დამსახურებული ინჟინრის საპატიო წოდების მინიჭების შესახებ

„მეტალურგის" დღესთან დაკავშირებით, მეტალურგიის დარგში ხანგრძლივი და ნაყოფიერი საინჟინრო მოღვაწეობისათვის მიენიჭოთ საქართველოს სსრ დამსახურებული ინჟინრის საპატიო წოდება:

1. **არსენიშვილს** ანატოლი იურისძეს — საქართველოს მეტალურგიის ინსტიტუტის უფროს მეცნიერ-თანამშრომელს.
2. **ბახტაძეს** დავით ვასილის-ძეს — რუსთავის მეტალურგიული ქარხნის კიბერეის უფროსს.
3. **გალუსტოვს** სერგო ბაგდასარის-ძეს — რუსთავის მეტალურგიული ქარხნის კაპიტალური მშენებლობის ს

ეკატერინე II

...ბოლო საუკუნეში

• სერგი ჭილაია •

სერგი ჭილაიამ დაამთავრა ქრონიკა „ეკატერინე ბავშვაძე“. ქრონიკის პირველი წიგნი უკვე გამოვიდა, დღეს ვბეჭდავთ ერთ თავს მეორე წიგნიდან, რომელიც მთლიანად დაიბეჭდება ჟურნალ „მნათობში“.

ეკატერინე კარგად მოეწყო პეტერბურგში. თვით იმპერატორი ეახლა მისთვის გათოყოფილ რეზიდენციაში, თავაზიანად მიესალა, მოეფერა და იმედებით და დაპირებებით აავსო მოწყალების მაძიებელი დედოფალი.

მეორე დღესვე ეკატერინეს ჩაბარეს იმპერატორ ალექსანდრე მეორის ბრძანება, რომლის მიხედვითაც დაევალა დადანიო ოჯახს ზლიარად ოცდათა ათასი მანეთი ენიშნებოდა, მისი შვილების აღზრდას კი სახელმწიფო იკისრებდა. ეკატერინე მაინც წუხდა. ის მდგომარეობა მაინც არ ჰქონდა, რაც სამეგრელოში. ახლა მისი სამთავროს ბატონი და განმკარგულებელი უცხო ძალა იყო. წუხდა დედოფალი და იმედს მაინც არ კარგავდა.

აი მისი ნიკო, სამთავროს მემკვიდრე, მალე სრულწლოვანი გახდება და ისევ დაიბრუნებს სამთავროს-იმპერატორისგან აღთქმული ეირობის ალაი. ისევ გაიხარებს ეკატერინეს სასახლე, ისევ დააჩოქებს მოწურნეცა და მტერს... ოცაებობდა ეკატერინე და ამ ოცნებით დაიშფოფინა ისევ ჩაება ცხოვრების ფერხულში. იაევ გაიხარა ჯატივნ, დიდებას, თაყვანისცემას მიჩვეულმა დედოფალმა.

რუსეთის იმპერატორის კარზე, ბალებზე, მიღებაზე, სახელმწიფო ცერემონიალებზე კვლავ გამოჩნდა დედოფალი. ოცდაჩვიდმეტი წლის ულამაზესმა ბანდილოთანმა მოხიბლა სასახლის შინაურები და სტუმრები.

იმპერატორის კარზე გამართულ ნადიმებზე ეკატერინეს უზომოდ მოტრფიალე ეპანეთის ჰერცოგი დო სუნა აღარ სცილდებოდა, ერთგულებას ეფიცებოდა, ცოლობას სთხოვდა სათაყვანებელ ქვრივს...

— დედოფალო, ეტყობა, ღმერთს ჩემზე მთლად არ აუღია ხელი, რომ ისევ მეღირსა შეგხვედროდით აქ, პეტერბურგს. გამოგიტყდებით და ვეტყვით, რომ მას შემდეგ, რაც თქვენ გაგიცანით, დავკარგე მოსვენება სულისა. თქვენთვის თვითრად გათენებული ღამეები იყოს თავდეკი, რომ მე ფიქრით და ოცნებით მუდამ თქვენთან ვიყავი, თქვენთან ვიყოფლობდი. არ დაგმალავთ, მადონდში ჩემს იმპერატორს წერილი მივწერე, ერთი წლის შვებულება ვთხოვე. ვფიქრობდი წამოვსულიყავი სამეგრელოში და თქვენთვის ეამებრალებინა თავი, რომ მოსვენებადაკარგულ ჩემს სულს თქვენი კალთის ქვეშ მშვიდობა ენახა. დიახ, ასე ვფიქრობდი და იმის იმედიც მქონდა, რომ ამ საქმეში თქვენი მშვენიერი და ნინო დამეხმარებოდა. ის მეგულებოდა იმედად, მაგრამ, ვაი რომ ჩემი ფფარველი ანგელოზი ნინო უკვე აღარ არის, და ახლა მე თვით უნდა გითხრათ ჩემი სულის აღსარება, დედოფალო!

ეს თქვა ჰერცოგმა, და დაიმზო ეკატერინეს წინაშე. ეკატერინე გაოცდა, უხერხულ მდგომარეობაში ჩავარდა. ამ დროს თავგზადაკარგულმა დო სუნამ დედოფალს ხელი სტაცა და ლოცნა დაუწყო. ამას კი არ მოელოდა ეკატერინე. ხელი წაჰგლიჯა უიმედო მიჯნურს, მერე უბრძანა:

— ადექით, აბა რასა ჰგავს თქვენი საქციელი. მე აქ შვილებიც, თანა მყავს და ახლობლებიც, და ვინმემ რომ დაგვინახოს, ვის რა უნდა ვუთხრა! ფონს მოდით, ბატონო, და გთხოვთ ნუ მაკეცებთ უხერხულ მდგომარეობაში.

როგორ არ ემუდარა დედოფალს დო სუნა, როგორ არ დაუყვავა, მაგრამ არაფერმა არ გაჭრა. ეკატერინე უარზე იყო და კვლავ უმტაცებდა ჰერცოგს:

— მე ბევრი მყავდა თაყვანისმცემელი, ბევრი მპირდებოდა მეჯობრობას. ეს მაშინაც ხდებოდა, როდესაც ომის ქარცეცხლში იყო ჩემი სამთავრო და მაშინაც, როცა აჯანყების ალში იყო გახვეული, მაგრამ არც ჭირში და არც ლხინში არ გადამიდგამს ეს ნაბიჯი. ახლა კი გვიან არის.

ეს თქვა დედოფალმა და ოხერით მეორე დარბაზში გავიდა.

* * *

იმ დღეს მეორედ უთხრა ეკატერინემ უარი ესპანელ ელჩს. ახლა კაცები მიუზაგნა. შუამავლებმა შორიდან მოუარეს დედოფალს. რა არ უთხრეს, მაგრამ ვერაფრით ვერ გატეხეს. ეკატერინემ ისევ უარით გაისტუმრა ელჩის მოგზავნილი კაცები. ახლა მოლად გახელდა ჰერცოგი და იმავე დღეს თავათ ესტუმრა. დედოფალს.

— არ მესმის, ასე უწყალოდ რად მკარით ხელი, ჩემო საოცავო. მე დღესა და ღამეს თქვენზე ოცნებაში ვატარებ, თქვენი სიყვარულითა და ტრფიალით ვარ ასე ამაყი და თუ ამ სიყვარულში დავმარცხდი, ალბათ არც ვიესურვებ სიცოცხლეს. გეფიცებით, რომ მართალს გეუბნებით. — ჰერცოგმა დედოფლის წინ კვლავ დაიჩოქა. დედოფალი შეშფოთდა, ჰერცოგის სიტყვები ისეთი დამშვენარი გულით იყო ნათქვამი, რომ შეეცოდა. მერე დაუყვავა:

— ჩემო კეთილო, ამაოდ გაგტეხიათ გული. თქვენ ჯერ სრულიად ახალგაზრდა ბრძანდებით და ცხოვრება წინა გაქვთ, ხვალ, ზეგ ჩემზე უკეთეს მეგზედებით და ალბათ მაშინ ასე აღარ იფიქრებთ.

— არა, დედოფალო, ეს ასე არ არის. როგორც განუზომელია ჩემი სიყვარული, ისე დიდია ჩემი თავნებყარეობა. მე უზომოდ შეურაცხყოფილი ვარ თქვენი უარით. და ნუ ეზამთ ამაოს, დედოფალო, ნუ დამტოვებთ ამ მდგომარეობაში, ანგარიში გაუწიეთ თქვენდამი ჩემს უდიდეს პატივისცემას. ჩვენ ბედნიერნი ვიქნებით ერთ ჭერქვეშ.

და ისევ თავი დახარა ჰერცოგმა დედოფლის წინაშე. ეკატერინე წუხდა, ელავდა. ჰერცოგმა განაგრძო:

— თქვენ კარგად იცით, რომ მე არც დიდება მაკლია და არც სახელი, არც მამული და არც სასახლეები. მხოლოდ თქვენი თანაგრძნობა მაკლია და ახლა სასოებით შემრეკეთრთ, დედოფალო. სხვა საუხარი ამ ქვეყანაზე მე აღარა მაქვს. ქონებაც, ხარისხიც, ოცნებაც თქვენს ხარ ჩემთვის, და ნუ მომიშლით ამ ბედნიერებას. თქვენმა ყოყმანმა დამიხშო იმედი, გამიღეთ გულის კარი, დედოფალო.

ჰერცოგმა დედოფალთან ახლოს მიიწია. ახლა კი გონს მოვიდა ეკატერინე და წამოდგა:

— არა, ჩემო კეთილო, მე საყოყმანო არა მაქვს რა, დიდი ხანია მტკიცედ გითხარით ჩემი აზრი. ჩემი უარის მიზეზი უბრალო როდია. მე არც თქვენი ხარისხი დამიწუნებია, არც მამული, არც კაცობა და არც გვარიშვილობა. მაგრამ კიდევ გეუბნებით, ვერ ვიზამ, ვერ ვიზამ ამას, მეორედ არ გავთხოვდები, თუნდაც მეფემ ამირჩიოს საცოლედ. რაკი არ მეშვებით ეტყვით, მე ეორეულ ლანდებს ველაციცები, ჩემი გული ორ კაცს ეკუთვნის — ჩემს კანონიერ ქმარს დავით დადიანს და ჩემს სიყრმის მეგობარს... ამის მეტს ნურაფერს მკითხავთ, და ნურც ნურაფერს მთხოვთ. მე მათზე ვოცნებობ, მათს შესახებდრად ვამზადებ ჩემს სულს და ჩემს სულს ცოდვად ისიც ეყოფა, რომ ამ გარდაცვლილ ლანდებს ორი სახელი აქვს. მესამე მათ არასოდეს მიემატება. მე სიყვარულისათვის, მიჯნურობისათვის ვიყავი დაბადებული და ამ სიყვარულმა დამისამარა ყველა იმედი, გარდა ერთისა...

ახლა ჰერცოგმა იფიქრა, ალბათ ეს ერთი ის არის, ვისაც უარი უთქვამს დედოფლისთვისო, მაგრამ ამის გაფიქრებაც ვერ მოასწრო, რომ დედოფალმა ისევ განაგრძო:

— მე ახლა ერთი იმედით ვცხოვრობ: ყველა ამქვეყნიური სიამე დავივიწყო და ვიღოცო მათ შესახვედრად. ამ ფიცს არ ვუღალატებ...

დედოფლისა და ჰერცოგის ეს ურთიერთობა ისე გამბაზარდა, რომ თვით გრიგოლ ორბელიანის ყურს მისწვდა დაღესტნის აულებში.

პეტერბურგშიც, თბილისშიც, ზუგდიდშიც იმეამად მხოლოდ ეს ამბავი ჰქონდათ საუბროად. ეკატერინე გულთან არ იკარებდა გათხოვების აზრს, არც ესპანეთის ელჩს იკარებდა ახლო. ჭორი კი არ ცხრებოდა. სწორედ ამ დროს ისეთი დიდი ამბავი მოხდა, რომელმაც მუოფლიო შესძრა და ყველას დააკვიწყა წვრილმანი ამბები.

1859 წლის 25 აგვისტოს დაღესტანი დაეცა. ბარიატინსკიმ შეუპოვარი შეტევით აიღო შამილის უკანასკნელი თავშესაფარი — გუნიბი, და თვით შამილი და მისი ოჯახი ტყვედ წაიყვანა. გუნიბის აღების შემდეგ გამარჯვებული მეფისნაცვალი თბილისს ჩამოვიდა, ხოლო დატყვევებული შამილი პეტერბურგს გაგზავნა. თვთონაც რამდენიმე ხნის შემდეგ პეტერბურგს გაემგზავრა. მთელი მსოფლიო ალაპარაკდა ამ ამბაზე. ალექსანდრე მეორეც დიდი ზეიმით მიიღო ბარიატინსკი. პეტერბურგსა და იმპერიის ქალაქებსა და დაბებში გადამპული ზეიმი და მოლხენა იყო. ნევსკის პროსპექტის მაღაზიები ბარიატინსკისა და შამილის პორტრეტებით აივსო. პეტერბურგის საზოგადოებას ახლა პირზე ბარიატინსკის სახელი ეკერა...

იმ დროს ილია ჭავჭავაძე პეტერბურგის უნივერსიტეტის იურიდიულ ფაკულტეტზე სწავლობდა, რუსეთის ახალგაზრდობა კი დეკაბრისტების კვალზე ცარიზმის წინააღმდეგ ირაზმებოდა. ილია ამ მოწინავე ახალგაზრდობის წრეში მოხვდა. პატრიოტულად გულაგზნებულ ილიას დიდად მოეწონა თვითმმყოფელობის წინააღმდეგ ამხედრებული რუსეთის ახალგაზრდობა და მათს წრეში გულმოდგინედ ჩაება. ჩერნიშევსკისთან შეხვედრებმა და რეოლუციური აზრების მოსმენამ საბოლოოდ დაარწმუნა, რომ ახალ რუსეთს არა სძინავს და იმ დიდი იდეალებისათვის იბრძვის, რომელთა ეკო აგრე ეხმაურება მის მებრძოლ სულს. ილია 60-იანი წლების რუსეთის ახალგაზრდობის აღელვებულ ზღვაში თავგანწირვით გადაეშვა და მაგრად მოუსვა მკლავი თავისუფლების ნაპირისაკენ. დღე და ღამე „სოვრემენნიკის“ კითხვაში იყო. კითხულობდა და ღელავდა. მის სულში ანთებული ნაპერწკალი თანდათან ღვივდებოდა. ვინც ცარიზმის წინააღმდეგ იბრძვის, ახლა „სოვრემენნიკის“ ახალგაზრდობასთან უნდა იყოს მტკიცედო, — ამბობდა ილია და ქართველ სტუდენტებს ამ დიდ საქმეში აბამდა.

ილიას ქართველი სტუდენტების მთელი ჯგუფი აპყვა და ეს ქართველი ახალგაზრდობის ნაღები ერთიანად „სოვრემენნიკის“ ჯგუფში აღმოჩნდა, ილია ყოველივე ამით აღფრთოვანებული იყო.

... მწერლობით გატაცებული ყრმა ილია, საკუთარ ლექსებს ხშირად უკითხავდა თავის უფროს და ნინოს. ნინოს მოწონებასა და დაწუნებას ილია დიდად აფასებდა. ნინო აღტაცებით უსმენდა ჰოეტ ძმას და აქებდა-და ლექსების წერაში. „ცისკრის“ 1857 წლის პირველ ნომერში დაიბეჭდა ილიას ლექსი „ჩიტი“. ამ ამბით ყველაზე მეტად ნინომ გაიხარა, ზეპირად დაისწავლა ძმის ლექსი და მთელ ყვარელს მოსდო ეს ამბავი. ეს ის დრო იყო, როდესაც ილია პეტერბურგს გასამგზავრებლად ემზადებოდა...

ილია პეტერბურგში ბეჯითად განაგრძობდა ლექსების წერას და ხშირად სწერდა წერილებს თავის დას ნინოს. ნინომ ამ წერილების პასუხად 1858 წლის ბოლოს ასეთი ბარათი მისწერა ძმას: „აბა სად არის, სად წავიდა შენი ქადილი, სულ მალე ნახავ ჩემს ლექსებს „ცისკარშიო“. რაც შენ წახვედ, სულ ჯფურცლავ ამ ჩვენს „ცისკარს“ და შენი ლექსები არსად ჩანს“... ილია დაფიქრდა, დაღონდა. ახლა უფრო სხვანაირად უყურებდა მწერლობასაც და ლექსსაც, მაგრამ რაკი დის ცნობისმოყვარეობა ასე დიდი იყო, გადაწყვიტა ესიამოვნებინა მისთვის და იმავე დღეს „ცისკარში“ ლექსი გამოგზავნა. იმაღე წლის იანვრის ნომრიდან დაიწყო ისევ ილიას ლექსების ბეჭდვა „ცისკარში“. 18 თებერვლს დას წერილი მისწერა. წერილი ასე იწყებოდა: „ძლივსა დავამარცხე ჩემი სიზარმაცე და როგორც ხედავ, ვწერ წიგნსა“... შემდეგ მოსდევდა:

„იანვრის „ცისკარში“ ჩემი ლექსია დაბეჭდილი, წაიკითხე თუ არა? აი გინდოდა ჩემი ლექსი გენახა „ცისკარში“ და აგისრულე, თორემ შენ რომ არ გსურვეიოდა, არც ძაგას დავბეჭდავდი, იმიტომ, რომ ჩვენი „ცისკარი“ ჯოჯოხეთის კარია და არა ცისა“.

ილიას ამ ლექსს უცნაური ბედი ეწია. დაეთ დადიანმა „ცისკარი“ 1852 წლიდანვე გამოიწერა და მისი პირველი ხელმომწერი და ხელგამმართველი იყო. დავითის სიკვდილის შემდეგ ოჯახი ნიადაგ იღებდა „ცისკარს“. ეკატერინა ჭავჭავაძესაც, დავითის კვალობაზე, გამოიწერა კერესელიძის ეს ჟურნალი და ყოველ ნომერს პეტერბურგში თვითონაც და მვილებიც დიდი ცნობისმოყვარეობით ათვალიერებდნენ. და აი ისინი იანვრის ნომერში ილია ჭავჭავაძის გვარს წააწყდნენ. აკამდე ილიას არ იცნობდნენ. დედოფალი დაინტერესდა თავისი გვარის კაცით. ლექსს ბოლოს მიწერილი ქონდა: „პეტერბურგი“, მოიკითხეს, მოძებნეს ილია ჭავჭავაძე და მოკგვარეს დედოფალს.

ილიას დიდად მოეწონა დედოფალი და მისი შვილები. რაზე არ ილაპარაკეს, რა არ მოიგონეს. მერე საუბარი „ცისკარზე“ ჩამოვარდა.

— იანვრის ნომერში დაბეჭდილი ლექსიც ხომ თქვენი ლექსია, ბატონო ილია?

— დიახ, ჩემი გახლავთ, — დარცხვენით უთხრა ახალგაზრდა სტუდენტმა.

— დიდად მეამა, ჩვენს გვარში ერთი პოეტი კიდევ დაბადებულა. მე ძალიან მოყვარს ლექსები და დიდი პატივისმცემელი ვარ პოეზიისა.

— გასაგებია, დედოფალო, აღელვებულხარ ჭავჭავაძის ასული რომ პოეზიის მოყვარული იყოს, აბა რა არის აქ საკვირველი.

— არა, მარტო იმიტომ კი არა, რომ ძამიაკი პოეტი იყო. მე ბავშვობიდანვე პოეზიით ვიზრდებოდი. იცნობთ გრიგოლ ორბელიანს? ან ის გვაღებივრებდა მე და ჩემს დას ნინოს ლექსებით. პოეტები ჩემი ახლო მეგობრები იყვნენ, — აქ უნდოდა ტატოს ეთქვა, ოაგრამ თავი შეიკავა და იაევ გაბაჯრძო:

— მე თითქმის ზეპირად ვიცი მამაჩემის ყველა ლექსი.

ეკატერინემ ხმამაღლა წაიკითხა ალექსანდრე ჭავჭავაძის ლექსი „გოგრის ტბა“. დედოფალი აღფრთოვანებით, გატაცებით კითხულობდა. ილია ეაოცებული შეხცქეროდა ამ ქალს და ვერ გაეგო მისი მღელვარებისა და აღტაცების მიზეზი.

დიდად ეამა ილიას ეკატერინესთან საუბარი და მთელი საღამო ლექსებზე, ქართველ პოეტებზე და ჟურნალებზე ლაპარაკობდნენ. დაღამდა. ილია შინ აღტაცებული და გახარებული დაბრუნდა.

ილია კარგად იცნობდა ალექსანდრე ჭავჭავაძის ლექსებს. ყველაზე ხშირად „ცისკარში“ მისი ლექსები იბეჭდებოდა. ილიას მოსწონდა ეს ლექსები და ზეპირადაც იცოდა, მაგრამ ახლა ეკატერინემ სულ სხვანაირად წარმოუდგინა პოეტს პოეტი. იმავე საღამოს ილიამ ალექსანდრე ჭავჭავაძეს ლექსი მიუძღვნა. ამ ლექსს ეპიგრაფად პუშკინის სიტყვები წაუმძღვარა.

ილიას დაწერა ლექსი და გადაწყვიტა მეორე დღესვე „ცისკარში“ გაეგზავნა. მაგრამ გადაიფიქრა — დედოფალმა მეტისმეტად მღიქნელობამი არ ჩამომართვასო, და სხვა ლექსები გაუგზავნა „ცისკარს“. მალე კიდევ დაიბეჭდა ილიას ლექსები „არაგვი“, „ელეგია“, „გაზაფხული“, „ალბომში“.. დედოფლის ოჯახში ამ ლექსებს ყოველთვის დიდი ცნობისმოყვარეობით კითხულობდნენ. მათს თვალში ილია ერთბაშად გაიზარდა როგორც ნიჭიერი პოეტი და ახალგაზრდა მამულიშვილი.

ეკატერინე ილიას უკვე თავისუფლად უმეკლოვნებდა გულის ხვაშიადს, ოჯახის გეგმებს, უყვებოდა წარსული ცხოვრების ამბავს. ასე შეეჩვივნენ ეკატერინე და მისი ოჯახი ილიას. მერე სწორედ ის იყო, რომ ბავშვებმა ილიას ბარათაშვილის ლექსების რვეული აჩვენეს, ეკატერინე ასე სასოებით რომ ინახავდა, როგორც პოეტისაგან მოძღვნილ უძვირფასეს ნივთს.

ილიას ბარათაშვილის „ბულბული ვარდზედ“, „რად ჰყვედრი კაცსა“ და კიდევ რამდენიმე სატრფიალო ლექსი წაკითხული ქქონდა გიორგი ერისთავისეულ ჟურნალ „ცისკარში“. მაგრამ ეს რვეული სულ სხვა აღმოჩნდა. ამ რვეულში სულ სხვა რამ ნახა, სულ სხვა რამე იგრძნო...

გაოცდა ილია, ხელნაწერი ისევ ხელთ აიღო, ფურცლავდა, სულმოუთქმელად კითხულობდა. და ასე ერთი სულის მოთქმით წაიკითხა „ბედი ქართლისა“. არა, ეს რა იხილეს მისმა თვალებმა, ეს რა პოეტი ჰყოლია საქართველოს! იკითხა და იკითხა ლექსები, ვიდრე საღილად არ მიიწვევდნენ.

ილიამ ეკატერინესთან ერთად ისადილა. მაგრამ მისი თვალი და ყური ისევ რვეულისკენ იყო მიპყრობილი. მოერდა, ვერ ჰკითხა, საიდან მოხვდა ეს რვეული ეკატერინეს ხელში. ისადილეს თუ არა, ილიამ ისევ ხელთ აიღო ბარათაშვილის რვეული და ახლა იქიდან ბარათაშვილის „ფიქრი მტკვრის პირად“ გადაიწერა.

მთელი ღამე არ ეძინა ილიას. იმეორებდა ღრმად შთაბეჭდილ სიტყვებს „არც კაცი, ვარგა, რომ ცოცხალი მკვდარსა ემსგავსოს“.. ჩვენი სირცხვილი, რომ აქამდის არ ვიცნობდით ამ კაცს! სად იყო აქამდის ეს კრებული! ასეთი კაცი გვყოლია და არა თუ ვერ მოგვივლია მისთვის, არამედ მისი ლექსებისთვის პატრონობაც ვერ გაგვიწევია!

— დიახ, დიახ, აკი კაცი ვარგა, რომ ცოცხალი მკვდარსა ემსგავსოს... მაგრამ ვაი რომ ერთი კაცი კი არა, მთელი საქართველო მკვდარსა ჰგავს, ცოცხალმკვდარს, მიძინებულს. უნდა გავაღვიძოთ ხალხი საღათას ძილისაგან. უნდა შევეუძახოთ, ფეხზე წამოვაყენოთ. არა, ახლა არ არის ძილის დრო, არც განცხრომისა და ნებივრობას დროა. ახალგაზრდა კაცს ახლა ხელთ ვარდი კი არ უნდა ეკავოს, რომ გაშმყარალი სატრფოს გული მოიგოს, არამედ თოფს და ხმალს უნდა იქნევდეს, უნდა იბრძოდეს. ბრძოლა და ბრძოლა, მოძრაობა და მხოლოდ მოძრაობა, — აი რა მართებს ჩემი თაობის კაცს დღეს. კაცი ქვეყანაზე იყოს და არ ზრუნავდეს ქვეყნისათვის, ხალხისათვის, ის რა კაცია...

იმ კვირას ილია ისევ ეტყუბრა ეკატერინეს. დედოფალი შინ არ დაუხვედა. სამაგიეროდ მისი ბავშვები შემოვეგებნენ გახარებულნი. ილიამ ისევ მოატანინა ის რვეული, შიგ ჩარგო თავი და შემდეგ მთელი დღე მოანდომა მის გადაწერას. გადაწერა და მოისვენა, დაცხრა მისი მღელვარე სული. არა, კი არ მოისვენა, თავისთავთან ბაღიგულა ეს ლექსები და ამით ინუგეშა თავი. გადაწერილი ლექსები სასოებით ჩაიდო უბეში, ბავშვებს გამოემშვიდობა და შინ წამოვიდა.

ამ ოსვენებმა დაეკარგა ახალგაზრდას. არა, ლექსები როგორ არ წაეკითხავს, რანაირი ხელნაწერი რვეული არ უნახავს, მაგრამ ამის მსგავსი რამ არსად ამოეკითხავს. ამ გაყვითლებულ ფურცლებს რამდენი საიდუმლო შეუნახავს ადამიანის სულისა! დიახ, ეს რვეული სულ სხვაა. ბარათაშვილის სულის სიდიადე, ამ პატარა რვეულას ფურცლებზე აუბეჭდილი, ახლა აქ, შორეულ პეტერბურგში არ ასვენებდა ქართველ მამულიშვილს. ეკატერინეც რომ ასე ჯანიცდის ამ რვეულის სულს! ეს რაღა იყო, ბავშვებმა ერთი ღამითაც რომ არ მათხოვეს, დედა გაგვიჯავრდებაო.

ილიამ რა იცოდა, რომ ეს რვეული ეკატერინესათვის ახლა ყველაფერი იყო. ამ რვეულში ჩარჩენილი ბარათაშვილის მხურვალე გული უცხო ქვეყანაში ისე ათბობდა ეკატერინეს გაცივებულ სულს, როგორც მოგიზგიზე ბუხარი. საოცარი ცეცხლის ნაპერწკლები ანათებდა ამ უცნაური რვეულის ფურცლებს.

ილია სათუთად შეეხო ამ ცეცხლოვან რვეულს და მის სულშიც გადმოიღვარა ეს საოცარი სითბო წინაპარი პოეტისა. პოეტმა პოეტის სულში ღრმად ჩაახედა და გაოცდა. ჯონების თვალით წარმოიდგინა წინაპრის ტრაგედია და უკვირდა როგორ დატეულა პოეტს ეს დიდი სული და განუზომელი ტრაგედია ამ პატარა რვეულში?

ჯონების თვალით ისევ ფურცლავდა ნაცრისფერ ფურცლებს, კითხულობდა გარკვეული, ლამაზი ხელით დაწერილ, დაწერილ კი არა, ჩახატულ სტრიქონებს და უკვირდა, როგორ იტეოდა ეს სიფრიფანა ფურცლები ამ დიდ აზრებს, უსაზღვრო სევდასა და ოცნებას. შიგ ქუხილიც იყო, ელვაც, წვიმაც და ქარიც...

ილიამ ყოველივე ეს წარმოიდგინა და უცბათ თითქოს ისევ ქუხილი მოესმა, დაიგრგვინა და საქართველოს ზეცა ელვამ გადაკვეთა, ეუტუნა წვიმა წამოვიდა, გვალვა უკუდგა, გაიხარა საქართველოს ბუნებამ. ისე გაიტაცა ამ ფიქრმა, რომ ადგა, ფანჯარა გამოაღო და გარეთ გაიხედა. გარეთ კი, პეტერბურგის ქუჩებში წვიმდა, გადაუღებლად წვიმდა, ოღონდ ამ სიბნელეში არც ზეცა ჩანდა და არც ქუხილი ისმოდა. ფანჯარა დახურა, ფარდები ჩამოუშვა, დაწვა, მაგრამ ძილი არ მიეკარა საქართველოს ბედზე, ბარათაშვილის ბედზე დაფიქრებულ და ღაღონებულ ჭაბუკს.

ილიას იმ ღამესაც არ უძინია, ბორგავდა, შფოთავდა. მერე ადგა, თავის საწერ მაგიდას მიუჯდა და ქაღალდზე ბარათაშვილის სტრიქონები ჩამოწერა.

ცუდად ხომ მაინც არ ჩაივლის
ეს განწირული სულისკვეთება
და გზა უვალი, შენგან თელილი,
მერანო ჩემო, მაინც დარჩება.

ამ სტრიქონებს ქვეკვეთ ნ. ბარათაშვილი მოაწერა. მერე ერთბაშად მოუნდა თავისი საკუთარი ლექსით გამოხმაურებოდა ამ სტრიქონებს. ადგა, დიდხანს ბოლთასა სცემდა, მერე ისევ მიუჯდა მაგიდას და ლექსი დამთავრა:

ვაი, დაგკარგეთ!.. ულვთო იყო შენი სიკვდილი!
ვინ უწყს, რავდენი საუნჯენი დავმარხეთ ჩვენა,
ეგე ზღვა გული, სიყვარულის სხივქვეშ გაშლილი,
რაოდენ გრძნობით ჯერ უთქმელი ჩვენ ჩაგვესვენა?..

არა დედ-მამა —მაგ სიკვდილით დაობლდა ერი,
ვინღა მოგვითხრობს ჩვენი ტურა, ჭირი და ლხენა?
ვაი ჩვენ, თორემ შენ მით მაინც ხარ ბედნიერი,
რომ შენი ლექსი თვით მკვდრეთითაც აღგადგენს შენ.

ილიამ თითქოს ამით თავის მოზღვავებულ შთაბეჭდილებას სარჭველი ახადა და მშვიდად ამოისუნთქა. გადაიკითხა ლექსი და გადაწყვიტა დასაბეჭდად გაეგზავნა. ერთადერთი ჟურნალად კი „ცისკარი“ ეიფლებოდა, რომელსაც არ ეთანხმებოდა პოეტის სული. მაგრამ სხვა გზა არ იყო.

მეორე დღეს ილიამ ქართველი სტუდენტები: ნიკო ღოღობერიძე, კოტა აფსახი მოიხმო. და უკითხავდა, უკითხავდა ბარათაშვილის ლექსებს. ბორგავდნენ, ადგილზე ვერ ისვენებდნენ, დაობდნენ, ერთმანეთს არ აცლიდნენ სიტყვას ახალგაზრდები და მაინც ვერ მოეოხეს გული. ბედი ქართლისა, ახლა ბარათაშვილის მსგავსად გულს უწყლულებდათ, სულს უკოდავდათ ქართველ სტუდენტებს, და ეძებდნენ, ეძებდნენ პასუხს...

— ეს მართლაც რა შავად მღელვარე ფიქრებია, რა თავანწირული შეერძოლებაა ბედთან, ეს რა ქარიშხალია აქ დატრიალებული, ერის გულიდან ამოვარდნილი, ნამდვილი ქარიშხალი, პოეზიის ქარიშხალი!..

1859 წლის ზაფხულში ილია ჭავჭავაძე ავად გახდა. 10 ივნისს ეკატერინეს შეატყობინეს მისი ავადმყოფობა. ამ დროს დედოფალი ცარსკოე სელოში ცხოვრობდა და ბრძანა ილია მასთან ჩაეყვანანთ. ავადმყოფი ილია აქ თავის ბინაში მოათავსა და თავზე ალექსანდრე მეორის პირადი ექიმი ნიკოლოზ არენდტი დააყენა. ილია სულ მალე გამოკეთდა.

გამომჯობინდა თუ არა, ილიამ საქართველოში გამოსწია. ის ზაფხული კახეთში გაატარა. განკურნებულმა და დასვენებულმა სტუდენტმა იმავე წლის შემოდგომაზე იაევ პეტერბურგს მიაშურა.

გრიგოლ ორბელიანი იმავე წლის 20 ოქტომბერს დაბრუნდა თბილისს. როცა პეტერბურგიდან თბილისს მომავალი გრიგოლ ორბელიანი მლეთთან ყაზბეგის თავდამართზე ეშვებოდა, თბილისიდან გამოსული ილია მლეთის აღმართს მიპყვებოდა. აქ ჭავჭავაძე და ორბელიანი ერთმანეთს შეხვდნენ.

ილია ცნობისმოყვარეობით დააკვირდა გრიგოლ ორბელიანს და იცნო. გიმნაზიაში სწავლისას რამდენჯერმე ენახა. მისი სახე ღრმად აღბეჭდოდა, და აი ახლა საქართველოს ამ სასიქადულო კაცს ისე ჩაუარა პეტერბურგში მიმავალმა სტუდენტმა ილიამ, რომ ორბელიანს არც კი მოუხედავს მისკენ.

გრიგოლ ორბელიანს მხრებზე გენერლიდ ვარსკვლავები უბრწყინავდა. ილიამ ისევ შეხედა სასიქადულო მამულიშვილს და 1832 წლის შეთქმულების მონაწილე დასჯილი პოეტი მოაგონდა...

ილია ზვიადან მოკრძალებით დაპკურებდა მლეთის დაღმართისაკენ დაშვებულ გენერალს, აკვირდებოდა და ღმერთაკაცად სახავდა. თავისი თავი კი პატარა კაცად წარმოედგინა. მაშინ რას იფიქრებდა ეს ახალგაზრდა, რომ კიდევ 10-12 წელი გაიკლიდა და გენერლის ჩინით დამშვენებულ ორბელიანს ბრძოლაში გამოიწვევდა.

თბილისიდან დაბრუნებული ილია ისევ ეწვია ეკატერინეს. ეკატერინემ დიდად გიხარია ილიას მოსვლით. „ცისკარში“ უკვე დაბეჭდილი იყო ილია ჭავჭავაძის ლექსი „ალექსანდრე ჭავჭავაძეს“ და ამით განსაკუთრებით იყო ნასიამოვნები დედოფალი. ბავშვებს უკვე ზეპირად ეცოდნათ ლექსი და ერთმანეთს ეციცებოდნენ მის წაკითხვაში.

ილიამ შეატყო, რომ ეკატერინეს რაღაც სათქმელი ჰქონდა და თავს იკავებდა. შეატყო ესა და უთხრა:

— თქვენი აზრი, დედოფალო, დიდად საინტერესოა ჩემთვის.

— ბატონო ილია, არ დაგიმალავ და გეტყვი, ლექსი მომეწონა. იგი მამაჩემის ლექსებისა და ბავშვის ჯაფლის პირუთვნელი და მართალი შეფასებაა. მაგრამ გულწრფელად გეტყვი, რომ ეგა თქვენი ლექსისა ისეთივეა, როგორიც ჩვენებური გლეხისა: ჩვეულებრივი, მარტივი, სადა სასაუბრო. ეს ენა, ჩვენს ენასაც, ჩვენს მწერლობასაც. ჩვენთვის მაგალითი რუსთაველისა ეკვა. რუსთაველი ქართველი ხალხის ენა ყოფილა. ეს ენა ... ძაგრა გულისა, სასიამოვნო ქროლვა სულისა... ამ ... ველი შვიდი საუკუნის შემდეგ ისევე გასაგებია ჩვენთვის, როგორც მის თანამედროვეთათვის იყო.

ულმობლად უნდა შეეებრძოლოთ, ვინც ჩვენს პოეზიას გზას უბორკავს ხელოვნური ენით, უსულგულო, უსურნელო ყვავილებად ქცეული ლექსებით. მე ამ ყალბი გრძნობით მტირალი და წარპლიანი მწერლებისა არაფერი მომწონს, არაფერი მჯერა... ვის რაში სჭირდება ასე განგებ დასლართულად წერა. „ცისკრის“ ოქტომბრის ნომერში ხომ წაიკითხეთ, დედოფალო, ონიკოვის დარდები?

— როგორ არა, წავიკითხე და დიდადაც გავიხარე. და მეც იმას მოგახსენებთ, რომ სწორედ გრიგოლ ორბელიანია ჩვენი პოეზიის შთაგონება და მაგალითი. ბატონო ილია, გრიგოლ ორბელიანი და მამაჩემი სხვანაირად წერდნენ, თქვენ სხვანაირად წერთ.

— შეიძლება, ქალბატონო, თქვენ მართალი ბრძანდებოდეთ, მაგრამ ისიც ხომ ფაქტია, რომ მთელს ევროპაში და რუსეთში ცდილობენ გაამარტივონ თავიანთი ენა. ჩვენც უნდა მივბაძოთ ევროპის მაგალითს. ამით ძწერალსაც გაუადვილდება წერა და ბავშვებსაც სწავლა.

პოეზია უთავბოლოდ გადაბმული რითმების ჯაჭვი კი არ არის, გასხივოსნებაა ბეშმარიტებისა, ცხოვრებისა. „ცისკრის“ უნიჭო პოეტები კი რითმების რახარუხს სწერავენ აზრსა. თუ წაიკითხეთ, დედოფალო, თავად რეგაზ ზალვას-ძე ერისთავის კოზლოვის „შეშლილის“ თარგმანი, დამეთანხმეთ, რომ თავადი ერისთავი ენას ნამდვილად ბარბაროსულად ეექცევა. ორბელიანის ლექსში კი დიდი პოეზიაა. იქ თვალწინ წარმოგიდგებათ სიყვარული და ორთაჭალის ბაღები. რამდენი ბეშმარიტება და გულწრფელობაა მის წმინდა ქართულ, პოეტურ დარდიმანდობაში, კვნესაში და ნატვრაში. განა ასევე არ არის ბარათაშვილის ლექსებში?! მართლა, ახლა გამახსენდა, დედოფალო, ალბათ თქვენ თუ მიაწოდეთ „ცისკარს“ ბარათაშვილის პოემა „ბედი ქართლისა“ და ახალი ლექსები — „ფიქრი მტკვრის პირას“, „მერანი“. მე ეს ლექსები პირველად თქვენს რვეულში წავიკითხე და როცა „ცისკარში“ დაბეჭდილი ვნახე, ფრიად გავიხარე. თქვენი დიდი პატივისმცემელი დავრჩები, თუ სხვა ლექსებსაც გაამეტებთ და გაუგზავნით ბატონ კერესელ

ქართული ცირკი ვარშავაში

ვარშავა, 15 ივლისი. (საკდესი). ვარშაველთა დიდი მოწონება დაიმსახურა ქართულმა ცირკმა, რომელიც საგასტროლოდ არის ჩასული პოლონეთის დედაქალაქში. დამსახურებული ტაშით აჯილდოებენ მაყურებლები პროგრამის ყველა ნომერს, რომლებშიც შერწყმულია მოქნილობა, გამბედაობა და ოსტატობა. ასეთ შეფასებას აძლევს გაზეთი „ტრიბუნა ლუდუ“ საბჭოთა ცირკის მსახიობთა გასტროლებს ვარშავაში.

მაყურებელთა აღტაცება გამოიწვია ვეფხვების წვრთნის მაღალმა კლასმა. რუსეთის სფსრ სახალხო არტისტი ალექსანდრე ალექსანდროვ-ფედოტოვი, პოლონეთის პრესის აზრით „როგორც უნდა ისე ათამაშებს ვეფხვებს“. მკუხარე ტაშით აჯილდოებენ მაყურებლები საქართველოს სსრ დამსახურებულ არტისტს სანდრო დადეშქელიანს, რომელიც ფეხით ხსნის ბოთლებს, ანთებს ასანთს, ხატავს, ისვრის პისტოლეტს და სხვ.

ყველა ნომერზე, წერს გაზეთი „ექსპრეს ვეჩორნი“ ქართველი მსახიობები გვიჩვენებენ მაღალი კლასის ოსტატობასა და ხელოვნებას. მთლიანად ეს მდიდარი, საინტერესო პროგრამაა და საკვირველი არ არის, რომ ყოველდღე ცირკის სალაროსთან დგას წარმოდგენების ნახვის მსურველთა გრძელი რიგი.

მოკლედ

△ მახარაძე. (საკ. კორ.). ყოველწლიურად ფართოვდება რაიონის სამედიცინო დაწესებულებათა ქსელი ამ დღეებში ზვანის ორჯონიკიძის სახელობის კოლმეურნეობაში გაიხსნა საფფთიაქო მაღაზია.

△ ბიაფურა. (საკ. კორ.). სოფელ ზოდში გაიხსნა ახალი ორსართულიანი ადმინისტრაციული შენობა. სადაც მოთავსდა სასოფლო საბჭო და კოლმეურნეობის გამგეობა. შენობაშია 400-ადგილიანი კლუბი, ოთახები საწრფო მუშაობისათვის, სასოფლო ბიბლიოთეკა, ფოსტა, შემნახველი სალარო, საპარიკმახერო, სამკერვალო, ფეხსაცმლის შემკეთებელი სახელოსნო და სხვ.

ზოდელმა მშრომელებმა შენობა საკუთარი სახსრებით აიგეს.

გიგანტური ლაქა მზეზე

ვლადივოსტოკი. 15 ივლისი. (საკდესის კორ.). გიგანტური ლაქა გაჩნდა მზის აღმოსავლეთ ნაწილში, ლაქის დიამეტრი დედამიწის განივკვეთს აღემატება. ამას იუწყებიან სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის ციმბირის განყოფილების შორეული აღმოსავლეთის ფილიალის უსურის მხარის მზის სამსახურის ლაბორატორიის მეცნიერი მუშაკები.

ლაბორატორიის გამგემ ფიზიკა-მათემატიკის მეცნიერებათა კანდიდატმა ვ. ჩისტიაკოვმა თქვა, რომ ლაქა აღმოაჩინეს სადგურის დიდი ტელესკოპით და იგი დაახლოებით კიდევ 10 დღეს გამოჩნდება.

შორეულაღმოსავლეთელმა მეცნიერებმა რამდენიმე დღით ადრე (8 ივლისს) რადიოტელესკოპის საშუალებით შეამჩნიეს დიდი ამოფრქვევა მზეზე. დღეს მათ აღრიცხეს რამდენიმე მზის პროტუბერანცი, რომლებიც მზის ქრომოს ფეროს თავზე 80 ათას კილომეტრზე ადიან.

მეცნიერები აღნიშნავენ, რომ მზის აქტივობის ახალ ფაზაში დადგა პერიოდი, როცა ლაქებმა გამოჩენა იწყეს მნათობის სამხრეთ ნახევარსფეროზეც.

ამინდი

გუშინ დღისით დასავლეთ საქართველოში და აღმოსავლეთ საქართველოს მთიან რაიონებში აღნიშნული იყო წვიმა და ელჭექი. ეროგორ მაქსიმალური ტემპერატურის უჩვენებდა თერმომეტრი: თბილისში, გორდაბანში — 30, გაგრაში, თელავში — 28, სოხუმში — 25.

დღეს ტემპერატურა დასავლეთ საქართველოში იქნება 23-28 გრადუსი, ხოლო აღმოსავლეთ საქართველოში იქნება 28-33 გრადუსი, თბილისში საღამოს საათებში მოსალოდნელია ელჭექის ხასიათის ხანმოკლე წვიმა, ტემპერატურა 30-32 გრადუსი.

ნიანგი

სტუმრად „კომუნისტის“ ფურცლებზე

როგორც ხედავთ, ჟურნალი „ნიანგი“ ჩვენი გაზეთის არცთუ იშვიათი სტუმარია. აი იგი ამჯერადაც გვეწვია. ჟურნალის ის ნომერი, საიდანაც ამოღებულია ქვემოთ გამოქვეყნებული მასალები, მეთოთხმეტე იქნება და მკითხველები მას ერთი კვირის შემდეგ მიიღებენ.

ხუმრობა კი მიყვარს, მაგრამ „კომუნისტის“ ფურცლებზე სტუმრობა არ გეგონოთ ხუმრობაო, ამბობს „ნიანგი“, და ახალი ნომრიდან რამდენიმე შერჩეულ მასალას წინასწარ სთავაზობს ჩვენს მკითხველებს.

წერილი ტყიდან

ჩემს ცოლ-შვილს — ჩემი სალამი,
ნახვის ნატვრით და კოცნითა,
ცოტაც და ოჯახს ავავსებ
ხე-ტყით, შეშით და ხორცითა.
მესამე თვეა, ტყეში ვარ,
ვიცავ ფლორას და ფაუნას,
ჩემს უკითხავად აქ კაცი
ფეხს ვერ დაადგამს მუაუნას.
თოფი მაქვს, თავს მირჩევნია,
წერტილში ვურტყამ ხამიზნებს,
გუშინწინ შველი მოვკალი,
ას ორმოცდაათ ნაბიჯზე.
აქ კაცი კაცი გახდება,
თუ გამოიჩენს მარიფათს,
თვით რომ ჭამს, სხვებსაც თუ
აჭმევს,
— უ ყველა არი ბარიბარს.
თქვენ მხოლოდ ერთი შემიტყეთ,
სოფლად ვინ უფრო ღირსია,
შეშა ვის უჭირს, ან ხე-ტყე,
ნადღზე, უნდათ თუ ნისიად?
დანარჩენს მე მოვაგვარებ,
რაკი ტყეში ვარ გაჭრილი,
ტყუილად ხომ არ დაედევარ,
ქამარში ნაჯახგაჩრილი.
ერთსაც გეხოვთ: საჭმელს ნუ
გზავნით,
სურსათი აქაც კი არი,
ჯიხვი და არჩი მეყოფა,
ხორცი აქვთ მარილიანი.

გრ. ჩიქვილაძე.

ქარაგმული ნაკვეთები

◆ გამფულანგველმა შვილიშვილს ავარაკი აუშენა და — საშვილიშვილო საქმე გვაკეთეო.

გამყიდველმა თქვა, ზონაში დაკლებისათვის სპორტსმენს აქებენ, მე მამატომრებენო.

შ. ბიკაუშვილი.

◆ მშენებელს ჰკითხეს: არსაკიძეს რატომ მოსჭრეს მარჯვენა და — „ნარიანების“ შედგენა არ იცოდაო.

ლოთ მონტიორს ჰკრთხეს, რა საერთოა შენსა და ელექტრომრცხმელს შორისო და — სამუშაო საათებში ორივე გამორთული ვართო.

გ. ნოზაძე.

◆ ეჭიმი ავადმყოფის მიღებაზე ფულს იღებდა და სინდისზე — ხელს.

მშენებელი ჯერ ცუდ სახლებს აგებდა, მერე პასუხს.

რაზმელი დამნაშავის დაკავების მაგივრად თავს იკავებდა.

ლ. ჯანელიძე.

ეუადღე — კონცერტი

რაიონის მოწინავეთა თათბირზე გვისაყვედურეს, ქარხანაში კულტ-მასობრივი მუშაობა ჩაშლილიაო. სასწრაფოდ მოვიწვიეთ თათბირი, გადავწყვიტეთ გრანდიოზული კონცერტი გაგვემართა, მაგრამ დიდი დავა ატყდა იმაზე, თუ რა დროს უნდა დანიშნულიყო ეს კონცერტი.

— ვიპოვე გამოსავალი! — თქვა მოსარაგების უფროსმა, — შუადღისას გავმართოთ კონცერტი!

— გაგიჟდი?! — წამოხტა მთავარი ინჟინერი. — ხალხი სამუშაოს მოვაწყვიტოთ და ტაში დავაკვრევინო?

— პირველნი ჩვენ ვიქნებით და მერე ჩვენს გამოცდილებას სხვებიც გადაიღებენ!

მეორე დღეს ხალხი დილიდანვე გაემართა კლუბისკენ. კლუბის გალერეაზე ოთოფიანი კაცი დაადგა გამოსასვლელში.

— ვის ვესროლო? — იკითხა მან.

— ვინც კონცერტის დამთავრებამდე დატოვებს დარბაზს!

შემდეგ ფანჯრები დალურსმნეს, რომ არავინ გადამხტარიყო. კონცერტის დაწყების წინ ორკესტრმა „თინას ქაყვდა მამალი“ დაუკრა. შემდეგ ფარდა გაიხსნა და პროგრამის წამყვანი გამოვარდა სცენაზე.

— მამალმა თქვა, მე მიყოვლია თუნდ გათენდეს, თუნდ არაო! — თქვა მან.

— კურდღელმა თქვა, ჩარგაში ვზიავარ, ვერავინ მოვა ჩემზედაო! — დაიძახა მეორემ.

— აქლემმა თქვა, რომ არ დამაჩოქებენ, ჭიკანასა აციდებდაო!

— თქვა ისევ პირველმა.

— კამეჩმა თქვა, ჭიკანის დანგრევისა რომ არ მეშინოდეს, ისე გავიქეცი, ფრინველიც ვერ დამეწვიოო!

— ვირმა რა თქვა, ვირმა?!

— დინტერესდა ერთი მაყურებელი.

— ვირმა ლაპარაკი არ იცის! — უპასუხეს მას, და კულისებში ისევი ოვაცია გაიმართა, ყველაზე ტემპერამენტიან მაყურებლს შეშურდებოდა. როგორც კი ტაში მიწყნარდა, რეპრიზუკმბორი ალაპარაკდა: „ჩვენი ქარხნის მოწინავე მუშებო და მოსაშაბუტრებო, ინჟინრებო და ტექნიკოსებო, ოსტატებო და შეგირდებო, უფროსებო და მოადგილეებო, ექიმებო და ჯადმყოფებო!“.

— თქვი, შე უპატრონო, რა ვინდა?!

— ხვალ ხელფასებია და ორმოცდაათი კაპიკის გადახდა არ დავავიწყდეთ!

— განგაგრძობთ კონცერტს: „ცხელა და ცხელა, პაპანუბაა“. ლექიკი არ გვახსოვს ვიცია, ზეიკითხავს სამლებრო საამქროს ბუჭალტერი მორანგულ“ მანაგაძე.

ბუჭალტერს საერთოდ არაფერი ეშლებოდა, მაგრამ ამჯერად ოთხსტროფიანი ლექსი სამჯერ შეეშალა.

— მხატვრული სტენენა! — ჯამოაცხადა პროგრამის წიმყვანმა. სცენაზე გამოვიდა მხატვარი და სტვენა დაიწყო.

— ცეკვა „შიგადამიგ“!

ეს ცეკვა „განდაგანას“ ჯიბრზე მოუმზადებია რეჟისორს. სცენაზე ქალი და კაცი დადიოდნენ და შიგადამიგ ცეკვავდნენ.

— შემდეგ საცირკო ნომერი მიერულდა. ხალხი დარბაზიდან სცენაზე სტენდა და შემსრულებელს დასდევდა. კონცერტს ისეთი წარმატება ხვდა, რომ მაყურებელმა კლუბი დაანგრია. ახლა კლუბი აღარა გვაქვს და აღარც არავინ გვისაყვედურებს, ქარხანაში კულტმასობრივი მუშაობა ჩაშლილიაო.

გ. მახვილაძე.

ოქროს თევზი და მეგადური

— კიდევ რას მთხოვ?

— ახლა დინამიტიც მაშოვნინე! (სურათზე — მარცხნივ).

ნახ. დ. ზარაფიშვილისა.

• • •

— ტყისმცველმა არ მოგვისწროს!

— დაბმული მყავს! (სურათზე — მარჯვნივ).

ნახ. მ. აბაშიძისა.

— ვერ მიგვასწავლი კუდიგორის გზას?

— რატომ ვერ, ძამო, მაგრამ, ტყე აღარ არის და!

ნახ. ჯ. ლოლუასი.

ქროვნული ბიბლიოთეკა

ფოტოკორესპონდენტი დ. ედაქალაქიშვილი

უნგრული რაფსოდია

ლონდონი, 16 ივლისი. (საკდესის სპეც. კორ.). ამრიგად, ფეხბურთელთა მსოფლიო ჩემპიონატში მობდა პირველი სენსაცია, მერე როგორ სენსაცია: ლიგერპულში უნგრელმა ფეხბურთელებმა დაამარცხეს მსოფლიოს ჩემპიონები — ბრაზილიელები 3:1.

ლივერპული, 16 ივლისი. (საკდესის სპეციალური კორესპონდენტები ნ. კისელიოვი, ა. კაჩალოვი, ვ. ჩუქსმეკი). ჯადოქარმა უნგრელებმა შესძრეს ბრაზილია! ამ მატჩმა გადაარჩინა წლევანდელი მსოფლიო ჩემპიონატის პრესტიჟი. ამ მატჩის დროს ლივერპულის სტადიონზე მოსულმა 60 ათასმა მაყურებელმა დაინახა ყველაფერი, რასაც თანამედროვე ფეხბურთისაგან მოელოდა. ასეთი შეხვედრის გაცდენა არ შეიძლებოდა. მისი გულისთვის ჩრდილოეთის ზღვის ნაპირებიდან ირლანდიის ზღვის ნაპირზე წამოვედით და არ ვნანობთ, რომ მატჩებელში უძღები ღამე გავატარეთ.

დილითვე წავიკითხეთ გაზეთში: „შესაძლოა, რომ პელე გააცდენს დიდ თამაშს“ (ხუთშაბათს მას ვარჯიში არ შეეძლო, თუმცა შესაძლებელი იყო, რომ თამაშში მონაწილეობას მიიღებდა). მაგრამ ბრაზილიის ნაკრები იძულებული იყო თამაში ისე დაეწყო, რომ მის შემადგენლობაში არ ყოფილა პელე. ვინანეთ, რომ ვერ ვნახეთ „შავი მარგალიტი“, მაგრამ მეორე მხრივ საინტერესო იყო — მსოფლიო ჩემპიონი მართლაც მხოლოდ პელეს ჭყლეტით იგებს, როგორც ამას ზოგიერთი სპეციალისტი მიმმხილველი ამტკიცებს, თუ არა?

უსამართლო (თამაშის მსვლელობის მიხედვით), სასტიკი დამარცხების შემდეგ ჩემპიონატის პირველ შეჯიბრებაში, როგორც იტყვიან, უნგრელ ფეხბურთელებს უკან დასახევი გზა აღარ ჰქონდათ დარჩენილი. უნგრეთის ნაკრების მწვრთნელმა ლაიოშ ბაროტამ მატჩის წინ განაცხადა: „ბრაზილიელები ქალალდზე არიან უფრო ძლიერები, ვიდრე მწვანე მოედანზე. ვეცდებით ეს დავამტკიცოთ“. მართლაც, ბაროტის ალზრდილებმა გაფანტეს მრისხანე ბრაზილიელთა უძლეველობის შარავანდედი. ჩემპიონებმა ამჯერადაც ბრწყინვალედ ითამაშეს, მაგრამ უპირველოდ ძალიან გაუჭირდათ.

პორტუგალიელებთან ორთაბრძოლაში დამარცხების მიზეზი მეკარე სენტმიხაი უნგრელების გელეთ შეცვალეს, ბრაზილიელებმა ნახევარდაცვაში დაიყენეს გერსონი, რომელიც დიდი ხანია მოედანზე არ გამოსულა ტრავმის გამო, ხოლო პელეს ნაცვლად თამაშობდა 19 წლის ტოსტაო. სწორედ ტოსტაომ შეუქმნა უნგრელებს პირველი საფრთხე, რომელიც კინაღამ გოლით დამთავრდა.

პირველად მაინც ბრაზილიელები შეიძრნენ, როცა თამაშის მეორე წუთზე მარკვენა გარეშარმამ თავდამსხმელმა ბენემ მიიღო პიპოშისაგან ბურთი, მოატყუა ალტაირი, შემდეგ ბელინი და ბურთი მეკარე ფილმარის გვერდით შეაგდო ბადეში, ამ ბურთმა, რომელიც პირველ წუთებშივე გაიტანეს. რწმენა შემატა უნგრელთა ყველა შემდგომ მოქმედებას. რაკოშმა მაშინვე აიძულა ფილმარი ბურთი კუთხურზე გაეგზავნა. მაგრამ თხუთმეტ წუთში სამხრეთამერიკელებმა ანგარიში გაათანაბრეს. ლიმამ საჯარიმო დარტყა გარინჩას წაქცევისათვის. ბურთმა დაცვა გაარღვია, რიკოშეტით გადმოვარდა ტოსტაოსთან და მან გოლით დაგვირგვინა.

რა თამაში იყო! უნგრელებმა გამოიყენეს ასეთი ტაქტიკური სქემა: ხუთი კაცი დაცვაში („მწმენდავიანად“). ორი — ნახევარდაცვაში და სამი — წინ. მაგრამ ეს სქემა არაფრით არ გავდა თავდაცვითს ფეხბურთს, რომელმაც ლამის არის ჩაახრჩოს წლევანდელი მსოფლიო ჩემპიონატი. ბრაზილიელთა თანავარსკვლავედს უნგრელებმა დაუპირისპირეს საოცრად თავდადებული თამაში. შეუპოვრად და მგზნებარედ თამაშობდნენ მათი ფორვარდები — ბენე, ფარკაში და განსაკუთრებით მატჩის გმირი ალბერტი. რომლებსაც აქტიურად ეხმარებოდა ნახევარდაცვა. ამ შესანიშნავი მატჩის მთელი მსვლელობა ცხადყოფს, რომ ფეხბურთის შინაარსს განსაზღვრავს არა უსულო სქემა, არამედ ძიება. შემოქმედებითი შთაგონება და გამარჯვებისადმი სწრაფვა.

ბრაზილიელები უფრო ორთოდოქსალურ ტაქტიკას იყენებდნენ. ამჯერად მათი ზონალური თავდაცვა შეშინდა: დამცველები ვერ უმკლავდებოდნენ უნგრელ თავდამსხმელებს, რომლებიც საოცარი სისწრაფით მოქმედებდნენ.

უსაფუძვლო არ ყოფილა გაფრთხილება ამის გამო, რომელიც გამოთქმული იყო ბრაზილიელების მისამართით ამახსენებდელი ჩანდინავიის ტურნეს დროს. მხოლოდ ჟილმარი და 37 წლის ჯალმა სანტოსი, რომელიც მეოთხედ მონაწილეობს საფინალო ტურნირებში, თამამობდნენ ადრე მოხვეჭილი სახელის დონეზე. განსაკუთრებით გაგვიცრუა იმედი გარინჩამ.

და მაინც პირველი ტაიმი თანაბარი იყო. ყველაფერი გადაწყდა შესვენების შემდეგ, ამასთან, შეხვედრის მეორე ნახევარში ბრაზილიელები არსებითად ათნი იყვნენ, რადგან ცენტრალურ თავდამსხმელმა ალსინდოომ ძალიან იტკინა ფეხი და პრაქტიკულად არ შეეძლო დამბარობდა პარტნიორებს. 64-ე წუთზე სწრაფი შეტევა, რომელიც ბენემ დაიწყო მარჯვენა მხარეზე, ფარკაშმა დიდებული დარტყმით დაამგვირგვინა. სტადიონის ორიარუსიანი ტრიბუნები, რომლებიც ისედაც სიმპათიით იყვნენ განწყობილი უნგრელი ფეხბურთელებისადმი, აღტაცებით შეხვდნენ ამ გოლს. ცხრა წუთის შემდეგ ბენე აკრძალული ილეთით შეაჩერეს. ინგლისელმა არბიტრმა დენელმა თერმომეტრიანი საჯარიმო დანიშნა. ბურთთან მივიდა მცველი მესეი. მისმა ამხანაგებმა, რომლებიც მოედნის შუა გულში იდგნენ, პირი იბრუნეს: ვაი, რომ ვერ გაატანოსო. მაგრამ მჭუხარე ტაშმა დაადასტურა — ბურთი ბადეშია!

3:1 — უნგრეთის ნაკრებს დაუბრუნდა იმედი, რომ გავა მეოთხედფინალში. ბრაზილიელები პირველად დამარცხდნენ ამ ბოლო სამი მსოფლიო ჩემპიონატის მანძილზე.

ფეხბურთის ფორუმის შეხვედრები სულ უფრო მძაფრდება და ნერვულ ხასიათს იღებს, ამიტომ გაბშირდა წესების დარღვევის შემთხვევები. გუშინ უკვე დანიშნეს სამი 11-მეტრიანი საჯარიმო. პენალტით გაწესეს ანგარიში ჩილიელებმა (მარკოსი) კორეის სახალხო-დემოკრატიული რესპუბლიკის ნაკრებთან შეხვედრაში და ფრანგებმა (დე ბურგუანი), რომლებიც ურუგვაელებს შეხვდნენ. მიდლსბროში მსოფლიო ჩემპიონატის დებიუტანტები — კორეელი ფეხბურთელები მატჩის დამთავრებამდე ორი წუთით ადრე გადარჩენენ დამარცხებას (პაკსონ ჯინი), ლონდონში კი „უაიტ-სიტის“ სტადიონზე ურუგვაელებმა ორი სამასუხო ბურთი გაიტანეს (როჩა და კორტესი) და გაიმარჯვეს, რითაც ფრანგებს მეტად რთული პრობლემა შეექმნათ. ახლა 1958 წლის ბრინჯაოს პრიზიორებმა მეოთხედფინალში რომ გავიდნენ, ინგლისელებს უნდა მოუგონ.

ცნობილია პირველი გუნდი, რომლისთვისაც ტურნირი უკვე დამთავრდა. ეს არის შვეიცარიის ნაკრები, რომელსაც ესპანელებმა მოუგეს ანგარიშით 1:2.

ვინ გავა მეოთხედფინალში?

გუნდების მდგომარეობა

17 ივლისისათვის

პირველი ჯგუფი

	თ.	მ.	ფ.	წ.	ბ.	ქ.
ინგლისი	2	1	1	0	2—0	3
ურუგვაი	2	1	1	0	2—1	3
საფრანგეთი	2	0	1	1	2—3	1
მექსიკა	2	0	1	1	1—3	1

მეორე ჯგუფი

	თ.	მ.	ფ.	წ.	ბ.	ქ.
გფრ	2	1	1	0	5—0	3
არგენტინა	2	1	1	0	2—1	3
ესპანეთი	2	1	0	1	3—3	2
შვეიცარია	2	0	0	2	1—7	0

მესამე ჯგუფი

	თ.	მ.	ფ.	წ.	ბ.	ქ.
კორტუგალია	2	2	0	0	6—1	4
უნგრეთი	2	1	0	1	4—4	2
ბრაზილია	2	1	0	1	3—3	2
ბულგარეთი	2	0	0	2	0—5	0

მეოთხე ჯგუფი

	თ.	მ.	ფ.	წ.	ბ.	ქ.
სსრ კავშირი	2	2	0	0	4—0	4
იტალია	2	1	0	1	2—1	2
ჩილი	2	0	1	1	1—3	1
კსდრ	2	0	1	1	1—4	1

მსოფლიოს VIII ჩემპიონატი ფეხბურთში

გუშინ დამთავრდა მსოფლიოს VIII ჩემპიონატის მეორე ტურის მატჩები ფეხბურთში. შეხვედრები მოეწყო ლონდონში, ბირმინჰემში, მანჩესტერსა და სანდერლენდში.

იტალია — სსრ კავშირი 0:1 (0:0).

ამ დღის ცენტრალურ ასპარეზობას წარმოადგენდა მეოთხე ჯგუფის ლიდერების სსრ კავშირისა და იტალიის ნაკრებთა მატჩი სანდერლენდში. პირველ ნახევარში მოწინააღმდეგენი ნერვიულობდნენ, ხშირად შეცდომებს უშვებდნენ, დარტყმები არ იყო ზუსტი. ტაიმი დამთავრდა ფრად — 0:0.

მეორე ნახევარში ბრძოლა უფრო გამწვავდა. 56-ე წუთზე წარმატება საბჭოთა ფეხბურთელებს ხვდათ. გოლის ავტორი იყო ჩისლენკო. ამის შემდეგ ანგარიში არ შეცვლილა. ბრძოლა სსრ კავშირის ნაკრებმა 1:0 და მეოთხედფინალში გავიდა.

საბჭოთა ნაკრები ასეთი შემადგენლობით თამაშობდა — იაშინი, პონომარიოვი, შუსტერნიოვი, ხუროცილავა, დასილოვი, საბო, ეორონინი, ჩისლენკო, მალაფეევი, ბანნიშევსკი, ჯუსაინოვი.

მექსიკა — ინგლისი 0:2.

პირველი ჯგუფის წარმომადგენლებს მექსიკის და ინგლისის გუნდებს ბაეკრობა ჰქონდათ ლონდონში. მატჩი მოიგეს ინგლისელებმა 2:0.

არგენტინა — გფრ 0:0.

ბირმინჰემში თამაშობდნენ არგენტინისა და გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის გუნდები (მეორე ჯგუფი). შეხვედრის შედეგი ფრე 0:0.

კორტუგალია — ბულგარეთი 3:0 (2:0)

მესამე ჯგუფის ლიდერთა წარმომადგენელი პორტუგალიის ნაკრები შეხვდა ბულგარეთის გუნდს და დამარცხა მეტოქე ანგარიშით 3:0.

ტიტული დაიგრუნა...

ბონი, 16 ივლისი. (საკდესის სპეც. კორ.). „მთვლელი ოქრო“ მოიპოვეს ჩვენმა სპორტსმენებმა ზუსტი სროლის ოსტატთა მსოფლიო ჩემპიონატის პროგრამის ერთ-ერთ უმნიშვნელოვანეს სახეობაში — სამატრო პისტოლეტით 50 მეტრზე სროლაში. ეს. ასპარეზობა მიმდინარეობს ვისბადენში (გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკა). მსოფლიო ჩემპიონის ტიტული დაიბრუნა ლენინგრადელმა **ვლადიმერ სტოლიპინმა**. პირველი იყო ჩვენი გუნდი, რომლის შემადგენლობაში გამოდიოდნენ სტოლიპინი, გრიგოლ კოსიხი (მოსკოვის ოლქი), მოსკოველი ევგენია რასკაზოვა და კიეველი ალბერტ უდაჩინი.

„მუშაკეთრომა“ დაკა დამთავრდა

მოსკოვში დამთავრდა მსოფლიოს ბოქსელობის გათამაშება ფარიკაობაში. შედეგების უფროვლესობა საბჭოთა სპორტსმენებს ხვდათ. დაწნეთ გუნდურ პაექრობაში გაიმარჯვა საფრანგეთის გუნდმა, საბჭოთა გუნდი მეორე იყო.

„ა“ კლასის მეორე ჯგუფი

გაიმართა „ა“ კლასის მეორე ჯგუფის პირველი ქვეჯგუფის გუნდების მოიგი ტურის მატჩები ფეხბურთში.

თბილისი „ლოკომოტივი“ ვოლგოგრადში შეხვდა ადგილობრივ „ტრაქტორს“ და დამარცხდა 0:3.

გომელში თამაშობდნენ ბათუმის „დინამო“ და გომელის „სპარტაკი“. გადმარჯვეს მასპინძლებმა 1:0.

ა. პ. სვანიძე

ბარდაიცვალა ცნობილი ქართველი პიანისტი და პედაგოგი, ხელოვნების დამსახურებული მოღვაწე, პროფესორი ანდრია პეტრეს-ძე სვანიძე.

რამდენიმე ათეული წლის მანძილზე იგი ერთგულად, ნამდვილი შემოქმედებითი გატაცებით ემსახურებოდა ქართულ საშემსრულებლო ხელოვნებასა და მუსიკოსთა ახალი თაობის აღზრდის საქმეს. მან დიდი წვლილი შეიტანა მშობლიური მუსიკალური კულტურის მშენებლობაში.

ა. პ. სვანიძე დაიბადა 1898 წელს ქ. ქუთაისში. იგი აღიზარდა თბილისსა და ლენინგრადის კონსერვატორიებში, სადაც სწავლობდა პროფესორების ი. ს. აიხენვალდისა და ა. ვ. ნიკოლაევის კლასში. იგი იყო ერთ-ერთი პირველი ქართველი პიანისტი, რომელიც წარმატებით გამოდიოდა საკონცერტო ესტრადაზე. მისი საშემსრულებლო ხელოვნება გამოირჩეოდა მასშტაბურობით, სიღრმით, დიდი შინაგანი სიმტკიცით. ძნელია მოკლედ დახასიათოთ ა. სვანიძის პედაგოგიური მოღვაწეობის მნიშვნელობა. მან რამდენიმე ათეული ჩინებული მუსიკოსი აღზარდა, რომლებიც ამჟამად წარმატებით ეწევიან მუშაობას მუსიკალური ხელოვნების სხვადასხვა დარგში. 1930 წლიდან ა. პ. სვანიძე განუწყვეტლივ მუშაობდა თბილისის ვ. სარაჯიშვილის სახელობის სახელმწიფო კონსერვატორიაში.

1956 წლიდან იგი იყო პროფესორის მოვალეობის შემსრულებელი, ხოლო 1961 წლიდან არჩეულ იქნა პროფესორად.

ა. სვანიძე შესანიშნავ სულიერი ოვისებების მქონე ადამიანი იყო: მოკრძალებული, კეთილი. ამიტომაც იგი კონსერვატორიის მთელი კოლეგქტივის სიყვარულით სარგებლობდა.

ა. პ. სვანიძის ხსოვნა მარად დარჩება მისი მრავალრიცხოვანი მეგობრებისა და მოწაფეების გულში.

თბილისის ვანო სარაჯიშვილის სახელობის სახელმწიფო კონსერვატორია.

რედაქტორი
დ. მჟელიშვილი.

• რა ვნახოთ, რა მოვისმინოთ •

თეატრები

17 ივლისი

რუსთაველის სახელობის სახელმწიფო აკადემიური — მზიანი ღამე (სეზონის დასასრული. დასაწყისი საღ. 7 ს. და 30 წ.), **სპორტის სასახლე** — ჯაზორკესტრი ეროლ ჰაინსის ხელმძღვანელობითა და მონაწილეობით (აშშ). დასაწყისი საღ. 8 ს.

ტელევიზია

17 ივლისი

10.00 — დაუსწრებელი სწავლების სტუდენტთა დასახმარებლად — ლექცია უმაღლეს მათემატიკაში. უმაღლეს სასწავლებლებში შემსვლელთა დასახმარებლად — 11.40 — ლექცია ფიზიკაში; 13.00 — ლექცია ქიმიაში. 16.55 — გადაცემათა პროგრამა, 17.00 — გადაცემა საბჭოთა არმიის მეომრებისათვის, 17.30 — „კინოეფერალი, 17.40 — გადაცემა — „მეტალურგის დღე“, 18.05 — კონცერტი მეტალურგთა თხოვნით, 18.55 — „კინონარკვევი, 19.05 — გადაცემა — „ბროსე და რუსთაველი“, 19.30 — „კინომოგზაურთა კლუბი“ (გადმოცემა მოსკოვიდან), 20.30 — სატელევიზიო ახალი ამბები (გადმოცემა მოსკოვიდან), 21.00 — „სპორტული ქალაქიდოსკოპი“, 21.40 — მხატვრული ფილმი „ფანფან-ტულპანი“, 23.15 — გადაცემათა პროგრამა 18 ივლისისათვის, 23.20 — „საყვარელი მომღერლები“ — ანა მოფო (გადმოცემა მოსკოვიდან), 00.10 — (გადმოცემა მოსკოვიდან) მსოფლიო პირველობა ფეხბურთში სსრ კავშირი-იტალია (გაზმეორებით).

18 ივლისი

11.00 — კინონარკვევი, 11.20 — მხატვრული ფილმი „თქვენი შვილი და ძმა“, 17.55 — გადაცემათა პროგრამა, 18.00 — პატარებისათვის — „ცეროდენას ეკარაბი“, 18.30 — „ეკოალისტთა ოჯახი“ (გადაცემა თბილისიდან ცენტრალური ტელევიზიისათვის), 19.00 — სატელევიზიო ახალი ამბები (გადმოცემა მოსკოვიდან), 19.20 — კინონარკვევი, 20.00 — განცხადებები, 20.05 — გადაცემა — „განახლებული მიწა“ (გორის რაიონის სოფელი ნადარბაზევი), 20.20 — კინონარკვევი, 20.50 — ახალი ამბები (ქართულ და რუსულ ენებზე), 21.10 — მხატვრული ფილმი „თქვენი შვილი და ძმა“, 22.40 — „ვოლები, ქულები, წამები“ (გადმოცემა მოსკოვიდან).

„კომუნისტი“ | თბილისი, ლენინის 14. რედაქტორის მოადგილეებს — 9-98-08, 9-08-09, ბ/მგ მდივნის — 9-72-80. ხამდივნოსი — 9 66 10, განყოფილებებისა: მართველი — 9-87-61, პრობლემებისა — 8-22-93, მრეწველობის — 8-20-84, ოფლის მეურნეობის — 9-52-46, საბჭოთა მშენებლობის — 8-18-70 მეცნიერების, უმაღლესი სასწავლებლებისა და სკოლების — 8-27-58, ლიტერატურისა და ხელოვნების — 9-55-01, ინფორმაციის — 8-16-90, წერილების — 9-78-24, ილუსტრაციის — 8-28-54, განცხადებების — 8-98-96.

ჩვენი ბისაბარითი და ტელეფონები

КОМУНИСТИ ИНДЕКС 66443 УЭ 06015

საქ. კპ ცკ-ის გამომცემლობის პოლიგრაფკომბინატი, თბილისი, ლენინის ქ. № 14.